

Reilut ja rehelliset opettajat

Tutkimus suomalaisten opettajien luonteenvahvuuksista

Kasper Laine
Tommi Peltomaa
Käsityökasvatus
Pro gradu -tutkielma
Turun yliopisto
Opettajankoulutuslaitos
Rauman kampus
Huhtikuu 2020

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck-järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO
Kasvatustieteiden tiedekunta
Opettajankoulutuslaitos, Rauman kampus

LAINÉ, KASPERI   Reilut ja rehelliset opettajat – Tutkimus
PELTOMAA, TOMMI   suomalaisten opettajien luonteenvahvuuksista

Pro gradu -tutkielma, 65s. 2 liites.
Käsityökasvatus
Huhtikuu 2020

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää suomalaisten opettajien luonteenvahvuuksia. Tutkimuksessa vertailtiin nais- ja miesopettajia sekä luokanopettajia ja käsityöopettajia. Saatuja tuloksia verrattiin myös aikaisempien tutkimuksien tuloksiin. Tämän tutkimuksen tietoa voidaan mahdollisesti hyödyntää tutkittaessa opettajien hyvinvointia ja oppilaiden koulumenestystä. Aihe on tärkeä, sillä suomalaisten opettajien luonteenvahvuuksista ei ole aikaisempaa tutkimusta. Tutkimuksen keskeiset käsitteet ovat positiivinen psykologia, hyveet ja luonteenvahvuudet, VIA-luokittelu sekä opettajankoulutus Suomessa.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä survey-tutkimuksena valmiilla VIA-testillä. Tutkimuksen perusjoukoksi valikoituivat suomalaiset opettajat. Tutkimus suoritettiin useasta havaintoyksiköstä samanaikaisesti, eli poikkileikkausaineistona. Havaintoyksikköinä toimivat alakouluun ja käsityöopetukseen keskittyvien Facebook-ryhmien jäsenenä olevat opettajat. Facebook-ryhmistä kerättiin aineisto (n=151), jota analysoitiin tilastollisten analyysien menetelmillä, keskiarvoanalyysillä ja ristiintaulukoinnilla. Tulosten luotettavuutta tarkasteltiin t-testillä ja laskemalla keskiarvojen hajonnat.

Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että tässä otoksessa suomalaisten opettajien yleisimmät luonteenvahvuudet ovat reiluus (sd = 0,58) ja rehellisyys (sd = 0,63). Lisäksi kävi ilmi, että mies- ja naisopettajien luonteenvahvuuksissa on eroja, kuten on myös käsityön- ja luokanopettajien luonteenvahvuuksien välillä. Erot vaikuttavat aikaisempien tutkimusten perusteella olevan osittain yhteydessä opettajan tehokkuuteen ja työhyvinvointiin.

Tutkimus on suoritettu validoidulla kyselyllä, jolla on todettu olevan hyvä reliabiliteetti ja validiteetti. Tässä tutkimuksessa tulosten merkitsevyys oli kuitenkin monen luonteenvahvuuden kohdalla heikko, eli p-arvo oli yli 0,050. Tutkimuksen aineistokokoo oli kohtuullinen (n=151). Tutkimustuloksien pohjalta voidaan jatkotutkimusaiheina selvittää, onko tehokkuus ja työhyvinvointi yhteydessä toisiinsa opettajan ammatissa.

Asiasanat: positiivinen psykologia, luonteenvahvuus, hyve, VIA, Values in Action, opettaja

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Positiivinen psykologia	3
3	Hyveet ja luontevahvuudet	5
3.1	Hyveiden ja luontevahvuuksien määrittelyä	5
3.2	Tiedon ja viisauden hyve	8
3.3	Rohkeuden hyve	11
3.4	Inhimillisyyden hyve	13
3.5	Oikeudenmukaisuuden hyve	16
3.6	Kohtuullisuuden hyve	18
3.7	Henkisyden hyve	20
4	Values in Action -luokittelu	24
5	Suomalaisten yleisempiä luontevahvuuksia	26
6	Opettajankoulutusta ja opetusta Suomessa	29
7	Tutkimusmenetelmä	32
7.1	Tutkimuksen tarkoitus	32
7.2	Otanta	32
7.3	Tutkimusongelma ja alaongelmat	33
7.4	Tiedonkeruu- ja analysointimenetelmä	35
8	Tulokset	40
8.1	Tutkimuksen aineiston sukupuoli- ja koulutusjakauma	40
8.2	Suomalaisten opettajien yleisimpiä luontevahvuuksia	43
8.3	Suomalaisten opettajien luontevahvuudet verrattuna muun väestön luontevahvuuksiin	46
8.4	Nais- ja miesopettajien luontevahvuuksien eroja	48
8.5	Luokanopettajien ja käsityönopettajien luontevahvuuksien eroja	50
9	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	52
10	Tutkimuksen eettinen tarkastelu	54
11	Johtopäätökset ja pohdinta	55
11.1	Opettajat ovat reiluja ja rehellisiä	55
11.2	Mies- ja naisopettajien luontevahvuudet	55
11.3	Käsityönopettajien ja luokanopettajien luontevahvuudet	57
12	Jatkotutkimusehdotukset	58
	Lähteet	59
	Liitteet	66

1 Johdanto

Positiivinen psykologia on kasvattanut suosiotaan viime vuosien aikana, eikä syyttä. Positiivinen psykologia nojaa vahvasti omien luontevahvuuksien tunnistamiseen, kehittämiseen ja käyttämiseen, joilla taas on tutkittu olevan yhteys muun muassa työhyvinvointiin ja arjessa jaksamiseen. Erityisen suuri potentiaali luontevahvuuksien oikeaoppisella käytöllä on opettajan ammatissa, sillä höyty ei rajoitu vain opettajaan itseensä, vaan myös hänen oppilaisiinsa. Opettaja, joka tunnistaa omat luontevahvuutensa, osaa auttaa oppilaita tuomaan vahvuutensa esiin. Elämänsä tyytyväiset opettajat ovat myös paremmassa asemassa auttamaan oppilaita heidän henkilökohtaisessa kehityksessään. (Chan 2009, 868.)

On huomattu, että inhimillisyyden hyveeseen liittyvät luontevahvuudet ovat tärkeässä asemassa sosiaalisissa ammateissa, kuten opettajan työssä, niin ihmissuhteiden kuin oman henkisen jaksamisen kannalta (Peterson & Park 2006, 1151). Luonnollisesti myös viisauden ja tiedon hyveeseen liittyvät luontevahvuudet ovat keskeisiä, onhan koulun pääasiallinen tavoite hyvät oppimistulokset. Ei voida myöskään kiistää sitä, etteivätkö oikeudenmukaisuuden hyveen luontevahvuudet, kuten reiluus ja johtajuus, olisi tärkeitä, koska opettajat toimivat myös roolimalleina oppilaille. (Gradišek 2012, 176.)

Kandidaatin tutkielmassamme tutkittiin 5–6-luokkalaisten oppilaiden luontevahvuuksia. Tässä tutkimuksessa keskitytään opettajiin. Tutkimuksessa selvitetään käsityöopettajien ja luokanopettajien luontevahvuuksia, ja saatuja tuloksia verrataan toisiinsa. Tämän lisäksi nais- ja miesopettajien vahvuuksia vertaillaan. Opettajien luontevahvuuksia verrataan myös aikaisempien tutkimusten avulla selvitettyyn suomalaiseen keskiarvoon.

Luontevahvuuksia on tutkittu 2000-luvun alkupuolelta lähtien, aluksi Yhdysvalloissa ja myöhemmin maailmanlaajuisesti (McGrath 2015, 41). Kansainvälistä tutkimusta opettajien luontevahvuuksista on kuitenkin vain vähän (Gradišek 2012, 171). Suomessa luontevahvuuksia on tutkittu jonkin

verran, muun muassa Lotta Uusitalo-Malmivaaran ja Kaisa Vuorisen (2016) toimesta, mutta tutkimusta ei ole vielä tehty opettajien näkökulmasta.

Aineiston keräämiseen käytetään validoitua Values in Action -luontevahvuustestiä (<https://www.viacharacter.org/>). Testi on luontevahvuustutkijoiden kehittämä ja pyrkii auttamaan ihmisiä löytämään omia vahvuuksiaan.

Tässä tutkimuksessa käsitellään, mitä positiivinen psykologia, hyveet ja luontevahvuudet ovat, käsitellään Values in Action -hanke sekä -kysely, käydään läpi opettajankoulutusta Suomessa sekä selvitetään empiirisesti suomalaisten opettajien luontevahvuuksia.

2 Positiivinen psykologia

Positiivinen psykologia tutkii ihmisen vahvuuksia, selviytymiskykyä elämän ongelmassa ja keinoja, joilla ihmisen hyvinvointia voidaan edistää (Ojanen 2014, 10). Tavoitteena on diagnosoida hyvää ja löytää yksilön vahvuudet, jolloin oma ja yhteisön vointi paranee. Subjektiivinen hyvinvointi eli onnellisuus auttaa selviytymään elämän vaikeuksista. (Uusitalo-Malmivaara 2014a, 19.) Positiivinen psykologia mahdollistaa hyvinvoinnin parantamisen kohti menestyksellistä ja onnellista elämää. Hyvinvointiin kuuluu myös kielteisten tunteiden ja kokemusten rakentava käsittely sekä sitkeys niistä selviytymiseen. (Leskisenoja 2017, 33–34.) Positiiviset tunteet, kyvykkyyden kokeminen, henkilökohtainen kasvu ja sosiaaliset suhteet lisäävät hyvinvointia (Luostarinen 2019, 343; Peterson & Seligman 2004, 19).

Positiivinen psykologia tieteenä alkoi 2000-luvun vaihteessa Yhdysvalloissa ja laajentui monihaaraiseksi tieteenalaksi (Leskisenoja 2017, 32; Linley, Joseph, Harrington & Wood 2006, 4; Uusitalo-Malmivaara 2014a, 19). Toki periaatteita löytyy Antiikin Kreikan, idän filosofien ja suurten uskontojen johtajien ajattelusta. 1900-luvulla toisen maailmansodan jälkeen psykologiassa keskityttiin ihmismielen synkän puolen tutkimiseen. Tällöin tavoitteena oli ymmärtää, hoitaa ja ennaltaehkäistä psykologisia heikkouksia ja häiriöitä. (Leskisenoja 2017, 32.) Psykologiassa syntyi paljon tietoa, miten huonosta elämästä voi selviytyä siedettävään elämään, mutta taka-alalle jäi kuitenkin hyvän mielen, kuten onnellisuuden, hyveiden ja vahvuuksien edistäminen (Ojanen 2014, 10).

2000-luvun taitteessa positiivisen psykologian edustajat halusivat professori Martin Seligmanin johdolla täydentää psykologista tutkimusta myönteisellä näkemyksellä (Leskisenoja 2017, 32–33; Linley ym. 2006, 4; Snow 2019, 20). Ymmärrettiin, että hyvinvointia ei voida lisätä ainoastaan poistamalla pahoinvointia (Leskisenoja 2017, 33; Luostarinen 2019, 343). Tutkimus kohdennettiin yksilöiden ja yhteisöjen voimavaroihin, mahdollisuuksiin ja positiivisiin toimintatapoihin. Tavoitteena oli ymmärtää olosuhteita ja tekijöitä, jotka saavat ihmiset kukoistamaan. (Leskisenoja 2017, 33.)

Christopher Petersonin ja Martin Seligmanin urauurtavana työnä syntyi uusien hyveiden ja luontevahvuuksien tutkimushaara (Uusitalo-Malmivaara 2014b, 65). Se syntyi vastineeksi diagnooseihin ja sairauksiin keskittyvälle kliiniselle psykologialle (Luostarinen 2019, 343). Peterson ja Seligman kehittivät Values in Action -hankkeen (VIA), jossa tarkoituksena oli kirjoittaa mielenterveyden käsikirja vastineeksi mielen sairauksien käsikirjalle (*Diagnostic and statistical manual of mental disorders*). Luokittelutyö alkoi kirjallisuuteen perehtymisellä, jonka lopputuloksena löytyi yhteisiä tekijöitä luontevahvuuksille. (Peterson & Seligman 2004, 3, 7, 28; Snow 2019, 20; Uusitalo-Malmivaara 2014b, 65–66.)

3 Hyveet ja luontevahvuudet

3.1 Hyveiden ja luontevahvuuksien määrittelyä

Hyveet ovat vahvuuksista muodostuvia kokonaisuuksia, jotka ovat tavoiteltavia sekä eettisesti ja moraalisesti arvokkaita. Hyveitä on esiintynyt kaikissa tunnetuissa kulttuureissa, filosofioissa ja uskonnoissa. (Uusitalo-Malmivaara 2014b, 64.) Antiikin filosofeista Sokrates, Platon ja Aristoteles kuvailivat moraalisesti hyvän ihmisen omaavan tiettyjä hyveitä ja vahvuuksia (Lopez & Snyder 2009, 25). Aristoteleen mukaan hyvä luonne liittyy hyvinvointiin ja näkyy luontevahvuuksissa sekä moraalisisissa persoonallisuudenpiirteissä (Uusitalo-Malmivaara 2014b, 64). Myöhemmin kristinusko on oleellisesti vaikuttanut länsimaisten ihmisten käsitykseen moraalisesti hyvästä ihmisestä (Lopez & Snyder 2009, 25).

Luontevahvuudet pohjautuvat hyveisiin (Uusitalo-Malmivaara 2014b, 64). Luontevahvuudet voidaan määritellä myönteisiksi ominaisuuksiksi, jotka ovat kehittyviä, opetettavissa olevia sekä moraalisesti ja universaalisti arvostettuja (Park & Peterson 2009, 1; Peterson & Seligman 2004, 28; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32).

Luontevahvuuksien ydinkriteerejä on, että niiden käyttö on lähtökohtaisesti positiivista ja että niitä on mahdollista opettaa. Peterson ja Seligman (2004, 16–27) ovat käyttäneet kymmenen kriteerin listaa valitessaan vahvuuksia VIA-luokitteluun. (Miller 2019, 7; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 34.) Uusitalo-Malmivaara ja Vuorinen (2016, 34; 2017, 14) ovat suomentaneet luontevahvuuksien kriteerit seuraavasti:

1. *Vahvuudella on merkitystä täyttymyksellisen, hyvän elämän luomisessa yksilölle itselleen ja muille.*
2. *Jokaisella luonteenvahvuudella on itsessään moraalinen arvonsa.*
3. *Luonteenvahvuuden näkyminen ei heikennä ketään muuta.*
4. *Luonteenvahvuudelle ei ole aina helppo löytää vastakohtaa.*
5. *Vahvuuden on näyttävä henkilön käytöksessä, ajatuksissa, tunteissa tai toiminnoissa siten, että sitä voidaan arvioida.*
6. *Vahvuus poikkeaa muista luokitelluista vahvuuksista, eikä vahvuutta voi purkaa osiksi, jotka kokonaan sisältyisivät muihin vahvuuksiin*
7. *Luonteenvahvuudet näkyvät laajalti hyväksytyissä esikuvissa.*
8. *Vahvuuden ihmelapsia on olemassa. (Tämä kriteeri pätee vain osaan vahvuuksista.)*
9. *Myös vahvuuksien puuttumista tavataan.*
10. *Luonteenvahvuuksien kehittymistä tuetaan eri keinoin.*

Näiden kriteerien pohjalta Seligman ja Peterson määrittivät 24 eri luonteenvahvuutta, jotka he luokittelivat kuuden eri hyveen alle. Hyveet ovat viisaus ja tieto, rohkeus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus ja henkisyys. (Peterson & Seligman 2004, 29–30; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 33.) Taulukossa 1 on lueteltu hyveet ja niihin sisältyvät luonteenvahvuudet (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 33).

Taulukko 1. Hyveet ja niihin sisältyvät luonteenvahvuudet. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 33.)

Hyve	Luonteenvahvuus
Viisaus ja tieto	Luovuus Uteliaisuus Arviointikyky Oppimisen ilo Näkökulmanottokyky
Rohkeus	Rohkeus Sinnikkyys Rehellisyys Innostus
Inhimillisyys	Rakkaus Ystävällisyys Sosiaalinen älykkyys
Oikeudenmukaisuus	Ryhmäyötaidot Reiluus Johtajuus
Kohtuullisuus	Anteeksiantavuus Vaativattomuus Harkitsevaisuus Itsesäätely
Henkisyys	Kauneuden arvostus Kiitollisuus Toiveikkuus Huumorintaju Hengellisyys

Luonteenvahvuudet ovat lievästi periytyviä, ja kaksostutkimukset osoittavat, että rakkaus, huumori, vaatimattomuus ja ryhmäyötaidot muovautuvat paljolti ympäristön vaikutuksesta. Maailmanlaajuisesti kaikkein yleisimmät luonteenvahvuudet ovat ystävällisyys, reiluus, rehellisyys, kiitollisuus ja

arviointikyky, kun taas harvinaisimmat ovat harkitsevaisuus, vaatimattomuus ja itsesäätely. (Niemiec 2013, 12–13.)

Seuraavissa luvuissa esitellään Seligmanin ja Petersonin määrittämät hyveet ja niihin liittyvät luontevahvuudet. Luontevahvuuksien englanninkieliset nimet on otettu VIA-instituutin verkkosivuilta (VIA Institute on Character 1).

3.2 Tiedon ja viisauden hyve

Viisauden ja tiedon hyve (wisdom) nähdään perinteisesti päähyveenä, joka mahdollistaa kaikkien muiden hyveiden toteutumisen. Se ilmenee kognitiivisina vahvuuksina, jotka liittyvät tiedon hankkimiseen ja sen käyttöön. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15.) Viisaus on yksi älykkyyden muoto, mutta ei kuitenkaan synonyymi älykkyydosamäärälle. Se ei ole pelkästään yksilön lukemien kirjojen, kuunneltujen luentojen tai opittujen faktojen summa, vaan syvällisempää ymmärrystä elämästä. Se on ponnistelemalla saavutettua tietoa, jota yksilö voi käyttää elämässään hyväkseen. Viisaus ilmenee kykynä antaa neuvoja elämän tärkeistä, mutta epävarmoista asioista. (Peterson & Seligman 2004, 39.) Luontevahvuuksista luovuus, uteliaisuus, arviointikyky, oppimisen ilo ja näkökulmanottokyky edustavat viisauden ja tiedon hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Luovuus (creativity) on kykyä ajatella ja tehdä asioita uudellaisilla ja tuottavilla tavoilla (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Se on monitahoinen vahvuus, jota on jokaisessa ihmisessä ja joka liittyy monipuolisesti ihmisen arkiseen toimintaan. Luovuus liittyy ihmisen selviytymiseen ja mahdollisuuteen menestyä elämässä. Luovuuteen sisältyy kokeileminen, omaperäisyys, rajojen rikkominen, ongelmanratkaisu, opittujen asioiden soveltaminen, joustava käyttäytyminen sekä uudellinen ajattelu ja toiminta. Luovuus vaatii yleensä turvallisen sekä vertailusta että kontrollista vapaan ympäristön. Luovuus on vahvuutena osa mielen hyvinvointia. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 148–150.) Luovuuden oleellisimpia komponentteja ovat omaperäisyys ja omien ideoiden joustava hyödyntäminen. Pelkät omaperäiset ideat eivät tee ihmisestä luovaa. Kun omien ideoiden toteuttamisesta on hyötyä itselle tai muille, voi

toimintaa kutsua luovaksi. Luovilla ihmisillä on taipumusta olla itsenäisiä, epätavanomaisia ja jopa boheemeja. Heillä on laajat mielenkiinnonkohteet ja he ovat avoimia uusille kokemuksille sekä haasteille. (Peterson & Seligman 2004, 110, 117.) Luovat ihmiset ajattelevat asioiden tekemistä omaperäisellä tavalla eivätkä tyydy koskaan tekemään asioita tavallisella tavalla, jos parempi tapa on olemassa (VIA Institute on Character 1). Tällaiset ihmiset osaavat ilmaista itseään usealla tavalla ja kyllästyvät itseään toistavaan toimintaan. Uudenlaiset ihmiset ja kokemukset inspiroivat luovia ihmisiä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Uteliaisuus (curiosity) on halua kysellä, tutkia ja etsiä uutta tietoa sekä uusia haasteita ja kokemuksia (Peterson & Seligman 2004, 125; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 201–203). Uteliaisuus tarvitsee motivaatiota, koska ihminen haluaa tietää, etsiä tietoa ja selvittää asioita. Uteliaisuus motivoi kohtaamaan oman intohimonsa. Aivojen sisäinen palkitsemisjärjestelmä aktivoituu, kun ihminen tekee sisäisen motivaationsa ohjaamia asioita. Aivojen välittäjäaineita, muun muassa dopamiinia, erittyy. Uuden oppimisen oivallus herättää uteliaisuuden, jolloin dopamiinitasot nousevat, ja oppiminen onnistuu. Uteliaisuus lisää hyvinvointia ja elinikää, koska se motivoi ihmistä tutkimaan eri asioita, tutustumaan uusiin ihmisiin ja haastamaan itseään. Uteliaisuus on itseään palkitsevaa. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 201–203.) Uteliaat ihmiset kyselevät paljon ja pitävät monia aiheita kiinnostavina. Tutkiminen ja uuden löytäminen on uteliaille kiehtovaa. (VIA Institute on Character 1.) Näkeminen, kokeminen, uudet tehtävät ja erilaiset elämykset herättävät uteliaisuuden. Uteliaita ihmisiä kiinnostaa tietää, mistä asiat johtuvat ja miksi jotakin tapahtuu. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Arviointikyky (judgement) on taitoa tarkastella asioita perusteellisesti ja tutkia niitä kaikilta eri puolilta (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Se on halua etsiä aktiivisesti vastatodisteita omien vakiintuneiden uskomusten, suunnitelmien tai päämäärien kyseenalaistamiseen (Peterson & Seligman 2004, 144). Ihmiset, joilla arviointikyky on luontaista, harkitsevat perusteellisesti vaihtoehtojansa eivätkä tee hätäisiä johtopäätöksiä. He osaavat tarkastella asioita eri näkökulmista ja selvittävät tosiasiat tarkasti. Vankat todisteet auttavat heitä

tekemään päätöksen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017; VIA Institute on Character 1.) Arviointikykyiset ihmiset ovat varovaisia sanoissaan eivätkä arvostele ketään ensivaikutelman perusteella. Myös oman toiminnan kriittinen tarkastelu on heille luontaista. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Oppimisen ilo (love of learning) on halua saada uutta tietoa ja oppia uusia taitoja (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Oppimisen ilo ohjautuu sisäisestä motivaatiosta ja innostuksesta ottaa selvää asioista. Vahvuus auttaa sinnikkäästi jatkamaan haasteista tai negatiivisesta palautteesta huolimatta, varsinkin jos tavoitteet on määriteltä itse. Sillä sitoudutaan oppimisprosessiin. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 157.) Kun oppiminen on motivoivaa ja mielekästä, omien taitojen ja tietojen kehittäminen sekä täysin uuden oppiminen luovat myönteisiä tunteita (Peterson & Seligman 2004, 163; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 157). Oppimisen ilolla voi päästä myös flow-tilaan. Sen avulla rakennetaan osaamista ja etsitään tietoa systemaattisesti ja pitkäjänteisesti tavoitteiden mukaisesti. Oppimisen ilo on tulevaisuuden arvo, johon liittyy elinikäinen oppiminen ja sisäiselle motivaatiolle perustuva oman osaamisensa jatkuva kehittäminen. Lapsilla oppimisympäristöt ja opettaminen ovat tärkeitä oppimisen ilon kohottajia. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 157–158.) Oppimisesta innostuneet ihmiset rakastavat uusien asioiden oppimista. Tällaiset ihmiset pitävät koulusta, lukemisesta, museokäynneistä sekä muista paikoista, joissa on mahdollista oppia. (VIA Institute on Character 1.) He haluavat tietää enemmän kaikesta ympärillään tapahtuvasta. Pelkkä tietäminen ja osaaminen motivoi tällaisia ihmisiä oppimaan. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Näkökulmanottokyky (perspective) on myönteinen piirre, jonka viisaat ihmiset omaavat (Peterson & Seligman 2004, 182). Se on taitoa nähdä asioiden laajempi merkitys ja välttää yksityiskohtiin takertumista, kun asian suurempi kokonaisuus on yksityiskohtaa oleellisempi (VIA Institute on Character 1). Näkökulmanottokykyiset osaavat tarkastella asioita laajasti eri näkökulmista ja pyrkivät löytämään tilanteisiin uusia ratkaisuja. He ymmärtävät, että erilaiset ihmiset ajattelevat omalla tavallaan, ja he pyrkivät tarjoamaan muille ihmisille toisenlaisia näkökulmia. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) Muut ihmiset pitävät näkökulmanottokykyisiä viisaina. Tällaisilta henkilöiltä kysytään usein

neuvoa. (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1.)

3.3 Rohkeuden hyve

Rohkeuden hyve (courage) näyttäytyy emotionaalisina vahvuuksina, joita tarvitaan tavoitteiden saavuttamiseen, kun kohdataan vastoinkäymisiä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15). Rohkeus voidaan jakaa kolmeen tyyppiin: fyysinen, moraalinen ja psykologinen rohkeus. Fyysinen rohkeus on kuoleman tai fyysisen loukkaantumisen pelon voittamista. Moraaliseen rohkeuteen sisältyy eettisten arvojen toteutuminen, vaikka riskinä olisi menettää oma työpaikka, yksityisyys, arvovalta tai ystävyysuhde. Psykologinen rohkeus on kykyä hyväksyä omat negatiiviset taipumuksensa tai terveyttä heikentävän sairauden. Se on rohkeutta kohdata omat sisäiset ”demoninsa”. (Peterson & Seligman 2004, 36.) Luonteenvahvuuksista rohkeus, sinnikkyys, rehellisyys ja innostus edustavat rohkeuden hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Rohkeus (bravery) on kykyä jatkaa eteenpäin haasteista, vaikeuksista, uhista ja kivusta huolimatta (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Se on viisautta ymmärtää, milloin kannattaa toimia ja milloin ei (Peterson & Seligman 2004, 214; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 175). Pelko kuuluu rohkeuteen. Rohkeutta on kyetä tekemään teko, jonka on päättänyt tehdä, vaikka sen tekeminen pelottaisi tai sitä vastustettaisiin. Rohkeus voi olla fyysistä, emotionaalista, taloudellista, moraalista, sosiaalista tai vaikka kykyä sietää epävarmuutta. Ihminen voi olla vaihtelevasti rohkea erilaisissa tilanteissa. Myönteiset ja kannustavat ihmissuhteet vahvistavat rohkeutta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 174–176.) Rohkeus ei voi syntyä pakottamalla ketään toimintaan. Halukkuus toimia vapaaehtoisesti uhkaavissakin tilanteissa on aitoa rohkeutta. (Peterson & Seligman 2004, 214.) Rohkeat ihmiset eivät peräänny haasteiden, vaikeuksien, uhkien tai kivun edessä. He uskaltavat puolustaa omia mielipiteitään ja vakaumuksiaan. (VIA Institute on Character 1.) Rohkeat ihmiset eivät pelkää uusia asioita. Tällaiset ihmiset kiinnostuvat jännittävistä urheilulajeista eivätkä pelkää ottaa riskejä. Rohkeat ihmiset uskaltavat puolustaa muita ja hypätä toimintaan mukaan kyselemättä liikoja,

eivätkä he arastele kertoa epäkohdista muille. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Sinnikkyys (perseverance) on kykyä tehdä asiat loppuun asti (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Se on vahvuus, joka tekee pitkäkestoisen tavoitteiden mukaisen työskentelyn mahdolliseksi eteen tulevista esteistä ja vaikeuksista huolimatta (Peterson & Seligman 2004, 229; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 99). Sinnikkyys ennustaa menestymistä useilla elämän osa-alueilla. Sinnikkyuden ja itsesäätelyn yhteisvaikutuksen on todettu ennustavan koulumenestystä paremmin kuin älykkyydosamäärän. Menestyneet ihmiset ovat sinnikkyuden avulla saaneet lahjakkuutensa kukoistamaan. Kuitenkaan sinnikkyys ei takaa menestystä, mutta toisaalta menestystä ei voi saada ilman sinnikkyyttä. Asioiden oppiminen edellyttää paljon sinnikästä työtä. Oppimisvaikeuksien nujertamiseen tarvitaan erityisen paljon sinnikkyyttä. Myönteiset odotukset ja ajatukset sekä itsensä kannustaminen ja hyvä asenne kasvattavat sinnikkyyttä. Sinnikkyys lisääntyy myös, kun positiivista palautetta saa yrittämisestä, eikä niinkään kyvykkyydestä tai lopputuloksesta. Sinnikkyys on yrittämisen ja peräänantamattomuuden lisäksi sitä, että ihminen löytää oman intohionsa, jota hän sisäisesti motivoituneena työstää. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 98–102.) Sinnikkäät ihmiset tekevät paljon töitä saattaakseen kaiken tekemänsä loppuun (VIA Institute on Character 1). He eivät anna haasteiden lannistaa toimintaansa. Sinnikkäät ihmiset ovat yritteliäitä ja nauttivat ponnistelusta sekä ovat innokkaita löytämään uusia keinoja suunnitelmiensa toteuttamiseen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Rehellisyys (honesty) on kykyä puhua totta ja käyttäytyä aidosti niin ystävien ja perheen kuin tuntemattomienkin ihmisten keskuudessa (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). Rehellisyydessä on oleellista toimia vilpittömästi ja omien arvojen mukaisesti. Rehelliseen toimintaan kuuluu myös omien arvojen julkinen puolustaminen, vaikka nämä arvot eivät olisikaan yleisesti suosittuja. (Peterson & Seligman 2004, 250.) Rehelliset ihmiset ovat avoimia ja ottavat vastuun omista tunteistaan ja käytöksestään (Peterson & Seligman 2004, 249). Rehellisillä ihmisillä on myös voimakas oikeudentunto, ja he pyrkivät aina selvittämään sekä puolustamaan totuutta, vaikka siitä olisi heille

itselleen haittaa. He uskaltavat sanoa asiat niin, kuin ne ovat, eivätkä he kaunistele tosiasioita. Rehelliset ihmiset osaavat olla myös rehellisiä itselleen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) He antavat tekojen puhua puolestaan (Peterson & Seligman 2004, 250).

Innostus (zest) on energinen, myönteinen ja kanssaihmisiin tarttuva vahvuus, jonka avulla saavutetaan tavoitteita ja saadaan aikaiseksi asioita. Innostuksen motivoimana voidaan hakeutua myös epämurkavuusalueelle. Innostuksen pysyvyyteen vaikuttavat vuorovaikutuksen laatu ja sosiaalisten tilanteiden ilmapiiri. Arvostelu, kilpailu ja negatiivinen ilmapiiri sammuttavat innostuksen, joten innostumisessa tarvitaan myös toipumiskykyä näiden tilanteiden varalta. Innostumiseen ei voi ketään pakottaa. Temperamentti vaikuttaa, miten helposti tai nopeasti ihminen innostuu. Myönteinen ja kannustava palaute vahvistaa ihmisen innostuneisuutta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 134–136.) Innokkaat ihmiset lähestyvät kaikkea tekemäänsä innokkaasti ja energisesti eivätkä jätä mitään puolitiehen (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). Heidän mielialansa ja energiansa kohenevat helposti. Uusien ratkaisujen keksiminen on nopeaa, ja erikoisetkin tilanteet voivat toimia inspiraation lähteenä. Innokkaat ihmiset toimivat usein ryhmähengen nostattajina ja vievät työskentelyä vauhdilla eteenpäin. Tällaiset henkilöt ovat harvoin huonolla tuulella. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

3.4 Inhimillisyyden hyve

Inhimillisyyden hyve (humanity) ilmenee vahvuuksina, jotka liittyvät oleellisesti ihmissuhteisiin. Se näkyy sosiaalisina taitoina, joita tarvitaan ystävystymiseen ja toisista huolehtimiseen. (Peterson & Seligman 2004, 37; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15.) Inhimillisyyttä näkyy ihmisten toiminnassa anteliaina, ystävällisinä ja hyväntahtoisina tekoina. Se on kykyä tehdä näitä yleisesti arvostettuja tekoja, vaikka inhimillinen toiminta ei olisikaan vastavuoroista. (Peterson & Seligman 2004, 37–38.) Luontevahvuuksista rakkaus, ystävällisyys ja sosiaalinen älykyys edustavat inhimillisyyden hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Rakkaus (love) on tunnetta ja tekoja siten, että myönteisten tunteiden avulla voi kohdata toiset ihmiset välittävänä, huolenpitävänä ja myötätuntoisena. Rakkaudessa kohtaamisessa vaikuttamme toisen ihmisen hyvinvointiin, ja kohtaamisen onnistuminen riippuu siitä, miten ihminen reagoi kanssaihminen elämäkokemuksen ja ajatusten jakamiseen. Rakkaus tunteena on yhteyttä toiseen ihmiseen, mikä on positiivista terveydelle sekä onnellisuudelle, ja mikä vaikuttaa oksitosiinihormonin välityksellä aivoihin ja kehoon. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 163–164.) VIA-filosofia erittelee neljä erityyppistä rakkautta: kiintymysrakkaus (esimerkiksi lapsen ja vanhemman välinen rakkaus), myötätuntoinen rakkaus (empatia, ystävällisyys ja teot toisten hyväksi), kumppanillinen rakkaus (ystävien välinen rakkaus) ja romanttinen rakkaus (puolisoa tai seurustelukumppania kohtaan). Ihmissuhteissa on mahdollista esiintyä useampaa rakkaustyyppiä samaan aikaan, ja rakkaustyyppi voi muuttua ajan myötä toiseksi. (Peterson & Seligman 2004, 304; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 164.) Rakkaus luontevahvuutena ilmenee ihmisellä siten, että hän arvostaa läheisiä ihmissuhteitaan ja kokee huolenpidon sekä asioiden jakamisen vastavuoroisena. Ihmiset, joita yksilö pitää läheisimpinään, tuntevat samanlaista läheisyyttä kyseistä yksilöä kohtaan. (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1.) Ihmiset, joilla rakkaus on luontainen vahvuus, viettävät kaikkein mieluiten aikaansa läheisten ihmisten seurassa ja tuntevat syvää yhteenkuuluvuutta näihin ihmisiin. Vastavuoroisesti he saavat myös voimaa muista ihmisistä. Toisten auttaminen on itsestäänselvyys tällaisille ihmisille, ja lämpimien tunteiden ilmaisu on heille helppoa. Heidän on myös luontaista suhtautua kaikkiin muihin ihmisiin myötätuntoisesti ja lämmöllä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Ystävällisyys (kindness) on palvelusten ja hyvien tekojen tekemistä muille ihmisille (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Ystävällisyys on tarttuvaa ja lisää hyvinvointia. Se vaikuttaa jokaisen minäkäsitykseen. Ystävällisen käyttäytymisen todennäköisyys lisääntyy myönteisten tunteiden myötä. Samankaltaisuuden kokeminen toisten kanssa lisää ystävällisyyttä ja myötätuntoa. Ystävällisten ja myötätuntoisten tekojen huomaaminen ja tekeminen vahvistaa myönteisesti toisten auttamisesta tulevaa hyvää oloa. Tämä mahdollistaa päiväkotien ja koulujen toimintakulttuurin muuttamista yhä myötätuntoisemmaksi ja yhteisöllisemmäksi. On tärkeää, että lapsi voi jo pienenä

altistua kokemuksille, joissa hän saa tuntumaa siitä, miltä toisten auttaminen tuntuu. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 210–211.) Ystävälliset ihmiset ovat kilttejä ja anteliaita muille. He nauttivat niin tuttujen kuin tuntemattomienkin auttamisesta. (VIA Institute on Character 1.) Ystävälliset ihmiset ajattelevat kaikkien parasta eivätkä puhu toisista pahaa. He haluavat ilahduttaa muita teoillaan ja sanoillaan eivätkä odota ystävällisistä teoistaan mitään vastapalvelusta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) Tasa-arvoisuuden korostaminen ja kaikista ihmisistä välittäminen ovat usein luontaista ystävällisille ihmisille (Peterson & Seligman 2004, 326).

Sosiaalinen älykkyys (social intelligence) on tietoisuus omista sekä muiden ihmisten motiiveista ja tunteista (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2). Se on erilaisten vihjeiden havaitsemista sosiaalisissa tilanteissa ja kykyä analysoida näitä oman käyttäytymisensä tueksi. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot eivät ole sama asia. Sosiaalinen ihminen ei välttämättä osaa toimia sosiaalisesti älykkäästi vuorovaikutustilanteessa. Toisaalta vähemmän sosiaalinen ihminen voi toimia vuorovaikutustilanteissa erittäin taitavasti. Sosiaaliset taidot kehittyvät erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Kasvatus, opetus, mallioppiminen, opittu käyttäytyminen, omasta toiminnasta saatu palaute sekä onnistumiset ja epäonnistumiset vuorovaikutustilanteissa ohjaavat sosiaalisen älykkyuden kehittymistä. Sosiaalinen älykkyys on yhteydessä tunneälyyn. Se on toisten kunnioittamista ja kykyä toimia yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaisesti. Luovuus toimia tilanteen vaatimalla tavalla ja nöyryys asettaa yhteinen hyvä oman edun edelle liittyvät myös sosiaaliseen älykkyYTEEN. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 188–189.) Sosiaalista älykkyyttä omaavat ihmiset ovat tietoisia toisten tunteista ja motiiveista sekä tietävät, miten erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa kuuluu toimia (VIA Institute on Character 1). He aistivat helposti, millä tuulella muut ihmiset ovat ja pystyvät lähestymään heitä luottamuksella. He osaavat rauhoittaa ilmapiirin mutta myös virittää innostuneen tunnelman. Tällaisilla ihmisillä on luontainen kyky saada toiset viihtymään. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

3.5 Oikeudenmukaisuuden hyve

Oikeudenmukaisuuden hyve (justice) näkyy inhimillisyyden hyveen tavoin ihmissuhteissa. Se kuitenkin ilmenee inhimillisyyden hyveestä poiketen yksilön ja yhteisön välillä. Taidot, joita tarvitaan yhteisössä elämisessä, luokitellaan oikeudenmukaisuuden hyveen alle. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15.) Oikeudenmukaisuus viittaa yleisesti reilun elämän toteutumiseen. Elämä ei kuitenkaan ole reilua, vaikka reiluutta yritetäänkin edistää lainsäädännöllä. Oikeudenmukaisuus nähdään varsinkin teollistuneissa länsimaissa usein tasa-arvona. (Peterson & Seligman 2004, 36–37.) Luontevahvuuksista ryhmätyötaidot, reiluus ja johtajuus edustavat oikeudenmukaisuuden hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Ryhmätyötaidot (teamwork) ovat hyvän elämän taitoja, joissa korostuu joustava ajattelu, halu työskennellä yhteisen toiminnan hyväksi ja kyky nähdä asiat toisten ihmisten näkökulmasta. Joustaminen omissa mielipiteissä ja toisten huomioon ottaminen kehittyvät arjen sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Ryhmätyötaitoilla voidaan syventää omaa osaamista. Heterogeenisyys on ryhmän voimavara. Hyvinvoinnille on keskeistä onnistuminen ryhmän jäsenenä. Toisten kuunteleminen, arvostaminen ja kannustaminen auttavat näkemään ryhmän jäsenten vahvuudet ja lisäävät vastavuoroisuutta ja positiivista riippuvuutta ryhmästä. Hyvä itsetuntemus tukee ryhmätyötaitoja. Oman toimintansa tarkastelu ryhmätyötilanteissa edistää omien vahvuuksien käyttämistä ja toisten jäsenten vahvuuksien huomaamista ja näiden käytön kannustamista. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 181–183.) Hyvät ryhmätyötaidot auttavat ryhmän jäsenenä toimimisessa. Ryhmätyötaitoiset henkilöt ovat luotettavia ja työskentelyyn sitoutuneita. Oman osuuden tekeminen ja ryhmän yhteisen menestyksen tavoitteleminen ovat heille tärkeää. (Peterson & Seligman 2004, 370; VIA Institute on Character 1.) Toisten mukana toimiminen on ryhmätyötaitoisille luontaista. Tällaiset ihmiset tekevät mieluummin asiat toisten ihmisten kanssa kuin yksin, vaikka työ olisi nopeampi tehdä itsenäisesti. He myös vaativat muilta ryhmän jäseniltä osallistumista ja panostusta yhteiseen toimintaan. Ryhmätyötaitoiset osaavat löytää muista ryhmän jäsenistä

vahvuuksia sekä pitävät yhteisten mielipiteiden kunnioittamista arvokkaana. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Reiluus (fairness) on luonteenvahvuus, joka syntyy moraalisesta arviointikyvystä. Tämä tarkoittaa kykyä käsitellä ja pohtia, mikä on eettisesti oikein tai väärin. (Peterson & Seligman 2004, 392; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 168–169.) Ryhmässä tai muussa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa toimimalla voi oppia reilun käyttäytymisen pelisääntöjä ja sisäistää sosiaalisia normeja. Loogisesti päättelemällä ja eri vaihtoehtoja punnitsemalla arvioidaan oikeudenmukaisuutta. Reiluus perustuu empatiaan ja myötätuntoon, kykyyn asettua toisen ihmisen asemaan ja nähdä asioita toisen näkökulmasta. Vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin näkökulmasta reiluus toisia ja itseä kohtaan on keskeinen vahvuus. Reiluuden puuttuminen aiheuttaa riitoja. Itsetuntoon ja itseluottamukseen vaikuttaa positiivisesti itsensä reiluksi kokeminen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 168–170.) Reilut ihmiset pyrkivät kohtelemaan toisia tasapuolisesti eivätkä anna ennakkoluulojen vaikuttaa omiin käsityksiinsä muista ihmisistä (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). Oikeudenmukaisuus ja heikompien puolustaminen ovat osa reilun ihmisen toimintaa. Reilujen ihmisten on myös helppo antaa anteeksi. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Johtajuus (leadership) koostuu asiantuntijuudesta ja persoonallisista ominaisuuksista, joilla yksilö kykenee vaikuttamaan ja auttamaan muita sekä ohjaamaan ja motivoimaan heitä kohti yhteistä onnistumista. Johtajuus näkyy yksilön toiminnassa motivaationa sekä kykynä löytää ja toimia onnistuneesti johtajan roolissa sosiaalisissa kanssakäymisissä. (Peterson & Seligman 2004, 414.) Ryhmätyötaitojen tavoin johtamiseen kuuluu sitoutuminen ryhmän tavoitteisiin. Johtajuudessa kuitenkin korostuu enemmän tavoitteiden asettaminen ja niiden toteuttaminen, tehokkaiden ryhmänjäsenten valitseminen, sidosryhmien luominen sekä ryhmän sisäisten konfliktien selvittäminen. (VIA Institute on Character 1.) Ihmiset, jotka ovat vahvoja johtamisessa, osaavat organisoida ja ohjata ryhmän suoriutumaan erilaisista tehtävistä (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). He ottavat vastuuta ryhmän työskentelystä ja pitävät huolen, että kaikki osallistuvat toimintaan.

Omien ideoiden esittäminen julkisesti on johtajille helppoa. Muut ihmiset pitävät johtajia usein esikuvinaan. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) Tehokkaat johtajat luovat ryhmän jäsenten välille toimivan yhteistyösuhteen ja parhaimmillaan saavat aikaiseksi innostuneen ilmapiirin (VIA Institute on Character 1). Johtajat ovat usein karismaattisia, itsevarmoja, ja he omaavat auktoriteettia sekä toimivat valta-asemassa (Peterson & Seligman 2004, 414).

3.6 Kohtuullisuuden hyve

Kohtuullisuuden hyve (temperance) näyttäytyy kykynä vastustaa äärimmäisiä tunteita ja ylettömyyttä, kuten vihaa, ylimielisyyttä ja lyhytaikaista mielihyvää. Se ei tukahduta toimintaamme tai tunteitamme, vaan hillitsee niitä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15.) Kohtuullisuus on omien tunteiden ja toiminnan tarkkailua sekä hallitsemista ilman ulkopuolista apua (Peterson & Seligman 2004, 37). Luonteenvahvuuksista anteeksiantavuus, vaatimattomuus, harkitsevaisuus ja itsesääteily edustavat viisauden ja kohtuullisuuden hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Anteeksiantavuus (forgiveness) on ihmisen kykyä unohtaa turhautuminen, pettymys, kauna tai jokin muu tuskallinen tunne, kun häntä on loukattu (VIA Institute on Character 1). Se on kykyä antaa anteeksi niille, jotka ovat tehneet väärin sekä kykyä hyväksyä muiden ihmisten puutteet ja virheet (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). Anteeksiantamisen avulla loukatun tunteet loukkaajaa kohtaan muuttuvat myönteisemmiksi. Anteeksiantavuutta voidaan pitää erityisenä armon muotona. (Peterson & Seligman 2004, 446.) Ihmiset, joilla anteeksiantavuus on vahva luonteenvahvuus, eivät kannaa kaunaa ja unohtavat nopeasti kokemansa vääryydet. He ymmärtävät, että kaikki ihmiset ansaitsevat toisen mahdollisuuden, vaikka tekisivätkin virheitä. He kykenevät suhtautumaan muihin ihmisiin lempeydellä ja kiistatilanteen kohdatessa pyrkivät sovintoon. (Peterson & Seligman 2004, 446; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) Helposti anteeksiantavat ihmiset eivät jää janoamaan kostoa (Peterson & Seligman 2004, 446; VIA Institute on Character 1).

Vaatimattomuus (humility) on nöyryyttä. Se on yksilön kykyä tiedostaa oma osaaminen, mutta myös rajat, puutteet, erehdykset ja tietämättömyys korostamatta omia taitojaan tai saavutuksiaan. (Peterson & Seligman 2004, 462; VIA Institute on Character 1.) Matala itsetunto, kelvottomuuden tunne ja kova itsekritiikkisyys eivät kuulu vaatimattomuuteen (VIA Institute on Character 1). Vaatimattomat ihmiset korostavat yhdessä tekemistä kilpailun sijaan. Ulkoiset palkkiot eivät ohjaa heidän toimintaansa. Vaatimattomat ihmiset saattavat joskus vähätellä omia taitojaan. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) He eivät kehuskele omalla osaamisellaan, vaan antavat tekojensa puhua puolestaan (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017). Aidosti vaatimattomilla ihmisillä on positiivinen kuva itsestään, ja heillä on hyvä käsitys siitä, minkälaisia ihmisiä he oikeasti ovat. He ovat tyytyväisiä, vaikka eivät saisi huomiota tai kiitosta saavutuksistaan. (VIA Institute on Character 1.)

Harkitsevaisuus (prudence) on varovaisuutta olla tekemättä hätiköityjä päätöksiä. Sen avulla voi välttää sanomisen tai tekemisen, jota saattaa myöhemmin katua. (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1.) Harkitsevaisuudella voi päätellä objektiivisesti asioiden lyhyt- ja pitkäaikaisia seurauksia (VIA Institute on Character 1). Se on omien impulssien hallitsemista. Harkitsevaisuus ei kuitenkaan tarkoita liiallista varovaisuutta, säästäväisyyttä, spontaanisuuden puuttumista tai tiukkojen sääntöjen noudattamista vaan joustavaa ja maltillista itsehillintää. (Peterson & Seligman 2004, 478.) Harkitsevaiset ihmiset ovat järjestelmällisiä ja tarkkoja omassa toiminnassaan. He eivät ryntää tiettyyn päätökseen, vaan miettivät perusteellisesti vaihtoehtojansa. Asioiden hyvien ja huonojen puolien pohtiminen sekä yksityiskohtien huomioiminen on harkitsevaisille helppoa. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.) Harkitsevaiset ihmiset kykenevät suunnittelemaan tulevaisuuttaan välttämättä turhia riskejä (VIA Institute on Character 1).

Itsesäätely (self regulation) on taito, jonka avulla ihminen kykenee hallitsemaan omia ajatuksiaan, tunteitaan, impulsivejaan ja käyttäytymistään saavuttaakseen tavoitteita ja toimiakseen normien ja odotusten mukaisesti (Peterson & Seligman 2004, 500). Itsesäätelykyky on keskeinen ja tärkeä ihmisen psyyken sopeutumismekanismi. Se on tietoista tavoitteiden ohjaamista sekä vastuuta

omasta toiminnasta ja toiminnan ohjauksesta. Itsesäätelytaidot vaikuttavat toimimiseen erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Itsesäätelykyvyn avulla voi lisätä hyvinvointia, onnellisuutta ja elämässä menestymistä. Itsesäätely ei ole tilannesidonnaista, vaan sitä voi harjoitella ja kehittää monenlaisissa paikoissa ja tilanteissa. Itsesäätelykyky syntyy geneettisen perimän ja vuorovaikutuksen yhteistuloksena. Itsesäätely voidaan määritellä lapsen ulkoisen käyttäytymisen mukaan ja lapsen sisäisten kognitiivisten kykyjen kontrollin mukaan. Heikko itsesäätelykyky lisää lapsilla sosiaalisen vetäytymisen ja aggressiivisuuden riskiä, mikä saattaa myöhemmin elämässä aiheuttaa ongelmia liittyen alkoholiin, ongelmapelaamiseen, syömiseen, rikollisuuteen ja tupakointiin. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 107–113.) Itsesäätelykykyiset ihmiset osaavat säädellä tunteitaan ja mielialojaan eivätkä anna näiden kontrolloida omaa käyttäytymistään (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1). Suunnitelmissa ja muiden kanssa sovituissa asioissa on helppo pysyä. Itsesäätelykykyiset pystyvät työskentelemään kurinalaisesti ja ymmärtävät, mikä on milläkin hetkellä kaikkein tärkeintä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

3.7 Henkisyiden hyve

Henkisyiden hyve (transcendence) ilmenee kykynä antaa ilmiöille laajempi merkitys (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15). Uskonnollisuus ja hengellisyys ovat osa henkisyttä, mutta eivät kuitenkaan tarkoita samaa. Henkisyteen kiteytyy ajatus siitä, että elämä on merkityksellistä. Henkisyys voi olla jotain, mikä herättää meissä kunnioitusta, toivoa ja kiitollisuutta. Se tekee jokapäiväisistä huolenaiheistamme vähäpätöisiä. Uskonnollisuus ja hengellisyys esiintyvät yhtenä henkisyiden muotona. Henkisyys muistuttaa meitä siitä, kuinka pieniä olemme, mutta samalla se kohottaa meidät pois merkityksettömyyden tunteesta. (Peterson & Seligman 2004, 38–39.) Luontevahvuuksista kauneuden arvostus, kiitollisuus, toiveikkuus, huumorintaju ja hengellisyys edustavat henkisyiden hyvettä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 15).

Kauneuden arvostus (appreciation of beauty) tarkoittaa kykyä löytää, tunnistaa sekä iloita fyysisen ja sosiaalisen maailman hyvydestä (Peterson & Seligman

2004, 537). Kauneuden arvostus ilmenee kolmessa muodossa: fyysinen kauneus, taito ja osaaminen sekä moraalinen hyvyys. Fyysiseen kauneuteen sisältyy kuulon, kosketuksen ja näköaistin avulla havaittu, usein visuaalinen kauneus. Taidon ja osaamisen havaitseminen herättää ihailua ja antaa energiaa sekä kannustaa havaitsijaa saavuttamaan omia tavoitteitaan. Moraalinen hyvyys esiintyy esimerkiksi ystävällisyyden, myötätunnon ja anteeksiantavuuden muodossa. Moraalisen hyvyyden havaitseminen luo tunteen, jossa yksilö haluaa olla parempi ja välittävämpi. (Peterson & Seligman 2004, 538; VIA Institute on Character 1.) Ihmiset, jotka arvostavat kauneutta, kiinnittävät herkemmin huomiota esteettisyyteen ja ihailevat kaikenlaista osaamista kaikilla elämän osa-alueilla (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 3; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017). Kauneutta arvostavat ihmiset löytävät iloa elämän jokapäiväisistä asioista (Peterson & Seligman 2004, 538).

Kiitollisuus (gratitude) on hyvien asioiden ja tapahtumien tiedostamista ja arvostamista (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 3). Kiitollisuus on yhteydessä onnellisuuteen, ja se lisää toiveikkuutta. Kiitollisuus on elämänasenne, joka syntyy kunnioituksesta niitä hyviä asioita kohtaan, joita on saanut elämässään. Hyviä asioita ei välttämättä ole itse ansainnut tai saavuttanut, vaan ne voivat tapahtua toisten ihmisten ansiosta. Kiitollisuus elämänasenteena vähentää ahdistusta, kateutta ja masennusta. Hyvyyden lähde on oman itsemme ulkopuolella, minkä ymmärrämme nöyryyden avulla. Kiitollisuus näkee ihmissuhteiden merkityksen, näkyy ihmisten kohtaamisissa ja avun hetkissä, jolloin avun saaja ja hyväntekijä sitoutuvat yhteen. Kiitollisuus lisää myönteisiä tunteita. Sen avulla voi huomata selkeämmin elämän merkitykselliset asiat ja olosuhteet. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 141–143.) Kiitolliset ihmiset tiedostavat ympärillään olevat hyvät asiat, mutta eivät pidä niitä itsestäänselvyyksinä. He osoittavat kiitollisuutta ja rakkautta läheisiään kohtaan. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017; VIA Institute on Character 1.) Pienetkin asiat aiheuttavat kiitollisille iloa. Kiitolliset ihmiset pyrkivät näkemään myös negatiivisissa tilanteissa jotain hyvää. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Toiveikkuus (hope) on myönteinen elämänasenne, jossa näkee asioiden hyvät puolet yhä uudelleen. Onnistumiset, myönteinen palaute, vahvistava sisäinen puhe, toipumiskyky ja innostavat muistot vahvistavat toiveikkuutta. Omalla toiminnalla kykenee voittamaan eteen tulevia haasteita. Jos uskoo omiin kykyihinsä ja kokee, että pystyy selviytymään haasteista, on mahdollista menestyä. Toiveikas ihminen keskittyy ongelmatilanteissa syihin, jotka ovat väliaikaisia, muuttuvia ja ulkoapäin tulevia. Toiveikkaalla ihmisellä on kannustavaa sisäistä puhetta. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 194–196.) Toiveikkaat ihmiset odottavat tulevaisuudelta parasta ja pyrkivät tekemään töitä saavuttaakseen halutun tulevaisuudentilanteen (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 3; VIA Institute on Character 1). Optimistisesti suhtautuminen kaikkiin asioihin on luontaista toiveikkaille ihmisille. Vaikeinakin hetkinä he näkevät merkityksellisyyttä ja hyvää elämässä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

Huumorintaju (humor) on taitoa saada muut hymyilemään ja nauramaan sekä kykyä nähdä asioiden hyvät puolet ja suhtautua vastoinkäymisiin optimistisella tavalla (Peterson & Seligman 2004, 584). Se on huumorintajun tiedostamista itsessä ja toisissa, huumorin ja naurun arvostamista sekä huumorin käyttöä selviytymiskeinona. Huumorintajua opetellaan sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Huumorintajuisia ihmisiä kuvataan optimistisiksi, positiivisiksi ja itseluottamukseltaan vahvoiksi. Huumorintajun avulla voi parantaa omaa fyysistä terveyttä. Huumori aktivoi aivojen palkitsemisjärjestelmää, vähentää stressihormonien määrää ja parantaa immuunipuolustusjärjestelmää. Nauru rentouttaa ja vaikuttaa kivun sekä surun hoitoon. Huumorin avulla voi saada etäisyyttä ja uudenlaista näkökulmaa ongelmiin. Vaikeiden asioiden käsittely voi helpottua. Huumorilla voi purkaa jännitteitä ihmisten väliltä. Huumorintaju riippuu ihmisten kulttuuritaustoista. Tilannetaju määrittää, missä tilanteissa ja millaisen huumorin käyttäminen on sopivaa ja järkevää. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 126–129.) Huumorintajuiset ihmiset pitävät nauramisesta ja yrittävät saada toiset hymyilemään ja nauramaan. Asioiden valoisan puolen ja arkisen komiikan löytäminen on huumorintajuisille helppoa. (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 3; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017; VIA Institute on Character 1.) Huumorintajuiset ihmiset kykenevät

keventämään ryhmässä kireyttä ja luomaan vapautuneen tunnelman (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017).

Hengellisyys (spirituality) tarkoittaa yksilön johdonmukaista uskomusta korkeammasta voimasta ja elämän tarkoituksesta (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 3). Hengellisyyteen liittyy oleellisesti ajatus siitä, että on olemassa ihmisten ymmärryksen ulkopuolinen ulottuvuus (Peterson & Seligman 2004, 600; VIA Institute on Character 1). Hengellisyys voidaan nähdä ihmisen yhteytenä pyhään (VIA Institute on Character 1). Hengellisyys on universaalia, mutta eri kulttuureissa ja uskonnoissa on eri käsitys pyhästä ja jumalallisesta voimasta (Peterson & Seligman 2004, 600; VIA Institute on Character 1). Hengellisillä ihmisillä on vankka usko korkeampaan. He saattavat tuntea olevansa osa jotain suurempaa suunnitelmaa tai näkevät, että heidän elämällään on tarkoitus. Hengelliset ihmiset saavat lohtua tietäessään, että ylempi voima suojelee heitä. Heillä on vahva luottamus tulevaisuuteen. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017.)

4 Values in Action -luokittelu

Values in Action eli VIA on luonteenvahvuuksien tunnistamiseen ja hyödyntämiseen tähtäävä hanke (VIA Institute on Character 2). VIA-luokittelua käytetään laajasti maailmalla tutkijoiden toimesta. Sitä käyttävät esimerkiksi psykologit, valmentajat ja opettajat, jotka haluavat hyödyntää VIA-luokittelua ammatissaan. (Niemi 2013, 11.)

VIA-luokittelua alettiin kehittää vuonna 2000 Manuel D. ja Rhoda Mayerson -yhdistyksen rahoituksella (Niemi 2013, 11). Kolmen vuoden työn jälkeen ja 54 tutkijan avulla saatiin rakennettua pohja VIA-luokittelulle ja VIA-testille, jossa on kuusi hyvettä, joihin kuuluu 24 eri luonteenvahvuutta (Berger & McGrath 2019, 78; Niemi 2013, 12). Jokainen luonteenvahvuus on mitattavissa ja läsnä kaikissa kulttuureissa, maissa ja uskonlahkoissa. Luonteenvahvuudet ovat moraalisesti arvostettuja ja hyödyllisiä itselle ja muille kanssaeläjille. (Niemi 2013, 12.)

VIA-vahvuuskysely on VIA-luokittelun pohjalta tehty työkalu, joka on suunniteltu määrittämään 24 eri luonteenvahvuutta (Niemi 2013, 14). Käyttäjiä sillä on ollut vuoteen 2020 mennessä jo yli 11 miljoonaa, se on ilmainen ja toimii internetissä (Niemi 2013, 13–14; VIA Institute on Character 2). Se on sopiva yli 18-vuotiaille, ja tämän lisäksi kyselystä on olemassa 10–17 -vuotiaalle suunnattu VIA-Youth -versio (Park & Peterson 2009, 3). VIA-vahvuuskyselyllä on hyvä reliabiliteetti ja validiteetti (Niemi 2013, 14).

VIA-vahvuuskyselystä on monta eri versiota. Suppeimmassa VIA-72 -kyselyssä on 72 kysymystä, laajimmassa taas 240. VIA-72 -kyselyssä on kuitenkin lähes yhtä hyvä validiteetti ja reliabiliteetti kuin laajemmassa VIA-240 -kyselyssä. (VIA Institute on Character 3.) Kysymyksiin vastataan viisiportaisen Likert-asteikon avulla (McGrath 2015, 43; Peterson & Seligman 2004, 628).

Testi pisteyttää vastaajan luonteenvahvuudet järjestykseen vahvimmasta heikoimpaan. Osa kysymyksistä on käänteisesti pisteytettyjä (Peterson & Seligman 2004, 628).

Kun kyselyn sivulle rekisteröityy ja täyttää kyselyn, saa palautteeksi raportin omista vahvuuksistaan (Park & Peterson 2009, 3). VIA-vahvuuskyselyn tarkoituksena on antaa yleispätevää, tilanteesta riippumatonta tietoa yksilön toimivimmista luonteenominaisuuksista eli löytää parhaimmat puolet, joita hän pystyy omalla toiminnallaan hyödyntämään (Uusitalo-Malmivaara 2014b, 73). Jo omien vahvuuksien nimeäminen on voimaannuttavaa ja antaa sanastoa niille ominaisuuksille ja taidoille, joiden varaan on turvallista rakentaa ja joiden avulla uusia haasteita kannattaa kohdata (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 72).

On tärkeä muistaa, että vaikka luonteenvahvuus ei olisikaan raportissa korkeassa asemassa, ei sitä tule nähdä heikkoutena, vaan hieman heikompana vahvuutena (Park & Peterson 2009, 3).

Tässä tutkielmassa hyödynnetään Values in Action -vahvuuskyselyä opettajien luonteenvahvuuksien selvittämisessä. Internetistä löytyy VIA:n lisäksi muitakin vahvuus- ja persoonallisuustestejä, esimerkiksi CliftonStrengths Assessment (CliftonStrengths Initiative) ja 16Personalities-testi (NERIS Analytics Limited). Tutkimuksessa päädyttiin kuitenkin käyttämään VIA-kyselyä, koska se on ainut internetistä löytyvä ilmainen, validoitu ja ei-kaupallinen vahvuuksia mittaava työkalu (VIA Institute on Character 4).

5 Suomalaisen yleisempiä luontevahvuuksia

Luontevahvuuksia on tutkittu koko maailman laajuisesti. Robert E. McGrathin artikkelissa *Character strengths in 75 nations: An update* tutkimusten tuloksia on koottu yhteen. Tutkimuksessa on kerätty VIA-IS -testin tekijöiden vastauksia, ja tulokset on esitetty maittain. Tutkimukseen osallistui 1 063 921 yli 18-vuotiasta henkilöä 75:stä eri maasta. Suomalaisia osallistujia oli 1736. Aineisto on kerätty vuosien 2002–2012 välillä. Koko maailmanlaajuisesti yleisimmiksi luontevahvuuksiksi nousivat rehellisyys, reiluus, ystävällisyys, arviointikyky ja uteliaisuus. Heikoiten tutkimuksessa sijoittuivat itsesääntely, vaatimattomuus, harkitsevaisuus, hengellisyys ja innostus. (McGrath 2015, 41–43, 45, 50.)

Taulukossa 2 on esitetty luontevahvuuksien keskiarvot Suomen ja Euroopan osalta sekä kandidaatin tutkielmamme tuloksien keskiarvot. Vahvuudet on järjestetty Suomen keskiarvon mukaan vahvimasta heikoimpaan, niin että arvo 1 tarkoittaa vahvinta ja arvo 24 heikointa luontevahvuutta. Kandidaatin tutkielmamme tulokset eivät ole suoraan vertailukelpoisia Suomen ja Euroopan keskiarvojen kanssa, koska tutkielmamme kohdejoukko oli 5–6 -luokkalaisten lapset. Tämän lisäksi tutkielmamme tulokset kerättiin lapsille tarkoitettulla VIA-testillä.

Taulukko 2. Suomen ja Euroopan luonteenvahvuuksien keskiarvot (McGrath 2015, 45, 50) sekä kandidaatin tutkielmamme tuloksien keskiarvot.

Luonteenvahvuudet	Suomi (n=1736)	Eurooppa (n=150031)	Kandidaatin tutkielma (n=50)
Reiluus	1	2	5
Uteliaisuus	2	1	16
Arviointikyky	3	3	14
Oppimisen ilo	4	7	13
Rehellisyys	5	5	11
Rakkaus	6	6	3
Huumorintaju	7	8	8
Johtajuus	8	10	23
Näkökulmanottokyky	9	9	20
Luovuus	10	12	12
Ystävällisyys	11	4	21
Ryhmätyötaidot	12	13	1
Sosiaalinen älykkyyys	13	11	10
Kauneuden arvostus	14	14	17
Anteeksiantavuus	15	18	2
Toiveikkaus	16	16	9
Kiitollisuus	17	15	4
Innostus	18	19	7
Sinnikkyys	19	20	15
Rohkeus	20	17	6
Harkitsevaisuus	21	21	18
Itsesäätely	22	22	22
Vaatimattomuus	23	23	19
Hengellisyys	24	24	24

Taulukosta 2 käy ilmi, että Suomen ja Euroopan luontevahvuuksien keskiarvojen välillä ei ole suuria eroavaisuuksia. Selvimpänä erona on ystävällisyys, joka on Euroopan keskiarvossa selkeästi korkeammalla kuin Suomen. Suomalaisilla ystävällisyys on sijalla 11, ja Euroopan keskiarvossa se on sijalla 4. Muita selviä eroavaisuuksia (sijoitusten ero on 3 yksikköä) ovat oppimisen ilo, anteeksiantavuus ja rohkeus. Oppimisen ilo ja anteeksiantavuus ovat Suomessa vahvempia, kun taas rohkeus on heikompi.

6 Opettajankoulutusta ja opetusta Suomessa

Suomen opettajankoulutus on yliopistotasoinen, ja koulutusohjelmia on monia. Opettajankoulutuslaitoksesta voi valmistua lastentarhaopettajaksi, luokanopettajaksi, aineenopettajaksi tai erityisopettajaksi. (Rinne 2017, 39.) Tässä tutkimuksessa keskitymme kuitenkin vain luokanopettajiin ja aineenopettajista käsityönopettajiin. Luokanopettajien opiskeltava pääaine on kasvatustiede ja käsityönopettajien käsityötiede (Helsingin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto) tai käsityökasvatus (Turun yliopisto). Seuraavissa kappaleissa esitellään kasvatustiedettä, käsityötiedettä ja käsityökasvatusta sekä käsityönoppiainetta ja luokanopettajien työnkuvaan kuuluvia perusopetuksen oppianeita.

Kasvatustiede on tieteenala, jonka tehtävä on tutkia kasvatusta ja sen ehtoja. Kasvatustiede on pitkälti havaintotietoon pohjaava tieteenala, ja se tuottaa objektiivista tietoa kasvatuksesta. (Hämäläinen 2008, 13, 15.) Kasvatustieteen perustehtävänä onkin tuottaa tai luoda tietoa tutkimuskohteesta eli kasvatustodellisuudesta (Siljander 2002, 14). Kasvatustieteellä on monia lähitieteitä, joiden kautta sen sisäistä rakennetta usein hahmotetaan. Näihin tieteisiin kuuluvat yleisesti filosofia, historia, psykologia ja sosiologia. Kasvatustieteeseen kuuluu myös osa-alueita, jotka eivät määrity lähitieteiden kautta. Näistä omintakeisimpana kasvatustieteelle ja opettajankoulutukselle merkityksellisenä mainittakoon didaktiikka, eli opetusoppi. (Hämäläinen 2008, 18; Rajala 2016, 33.)

Käsityötiede on ollut olemassa vuodesta 1992, jolloin tekstiiliopin nimike muutettiin käsityötieteeksi. Käsityötieteen tutkimusalana on käsityö, käsityömuotoilu ja esineellisen kulttuurin vuorovaikutus ympäristöön sekä käsityöhön liittyvien ilmiöiden ja toiminnan teoreettisten perusteiden analysointi. (Pöllänen 2007, 3, 8.) Käsityötiede on monitieteinen tutkimusalue, jossa keskitytään analysoimaan käsityön valmistus- ja suunnitteluprosesseja. Lisäksi näihin liittyviä aineellisia ja aineettomia tuotoksia analysoidaan. Käsityötiede siis suuntautuu laaja-alaiseen luovaan toimintaan. (Sandell 2018; Seitamaa-Hakkarainen 2007, 5.)

Käsityökasvatus on tieteenala ja pääaineopiskeluvaihtoehto kasvatustieteen rinnalla Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Käsityökasvatuksella on autonomiset ja erikoistuneet tutkimusalueet kasvatustieteiden oppilaitoksessa. (Lindfors 2015, 252.) Suomessa käsityön ainedidaktinen tutkimus kohdistuu opetustapahtumaan ja pyrkii tuottamaan tietoa, jota pystytään soveltamaan opetuksen kehittämiseen. Tutkimus on laaja-alaista tekstiilityön ja teknisen työn monipuolisilla materiaalialueilla erilaisiin työtapoihin, teknologioihin ja kasvatustavoitteisiin liittyen. Tutkimus kohdistuu ensisijaisesti varhaiskasvatuksesta korkeakouluasteelle. Käsityökasvatuksen tutkimus on kvalitatiivista ja kvantitatiivista. Kvalitatiivista tutkimusta toteutetaan usein seuraamalla ja havainnoimalla opetus- ja oppimistilanteita ja analysoimalla oppilaiden tai opiskelijoiden tuotoksia. (Lindfors 2012, 360, 366–367.) Suuri osa tutkimuksesta on kvalitatiivista. Kvantitatiivinen tutkimusaineisto kerätään kyselyillä ja mittauksilla, ja se analysoidaan usein tietokoneavusteisesti esimerkiksi faktorianalyysillä, regressioanalyysillä tai varianssianalyysillä. (Lindfors 2011, 95, 96.)

Suomi hyväksyi käsityön oppiaineeksi yleissivistävään kouluun vuonna 1866 ensimmäisenä maana koko maailmassa (Metsärinne 2008, 17). Siitä asti käsityön oppiaineen merkitys oppilaan tietoja, taitoja ja persoonallisuuden kasvua kehittäväksi oppiaineeksi on ymmärretty (Kaukinen 2004, 20). Se on oma oppiaineensa eikä integroidu esimerkiksi teknologiaan tai taiteeseen niin kuin monissa muissa maissa (Lindfors 2007, 59). Opetussuunnitelmat määrittävät käsityön opetuksen sisällöt ja tavoitteet. Vuosien ja eri opetussuunnitelmien myötä tavoitteet ja sisällöt ovat muuttuneet. On esimerkiksi siirrytty kahdesta erillisestä oppiaineesta, ”tyttöjen” ja ”poikien” käsityöstä, yhteiseen käsityön oppiaineeseen ja jätetty mallikurssit pois. (Kaukinen 2004, 20.)

Vuoden 2014 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet määrittelee käsityön oppiaineen tehtäväksi oppilaan ohjauksen kokonaisen käsityöprosessin hallintaan (Opetushallitus 2016, 430). Kokonainen käsityöprosessi vaatii kognitiivisia taitoja, kehollisia taitoja ja myös kulttuurisia taitoja, kuten kykyä toimia ja tehdä yhteistyötä erilaisten ihmisten kanssa (Kojonkoski-Rännäli 2002, 234). Se pitää sisällään tuotteen suunnittelun, valmistuksen ja käsityöprosessin

arvioinnin. Käsitöissä ei vain tehdä tuotteita, vaan tekemistä pyritään jatkuvasti arvioimaan ja kehittämään. Näin mahdollistuu motoristen taitojen kehitys ja avaruudellisen hahmottamisen paraneminen, mutta myös luovuus ja suunnitteluosaaminen vahvistuvat. (Opetushallitus 2016, 430.)

Perusopetuksella on monien eri tehtäviensä lisäksi monia eri aineita, jotka kuuluvat perusopetukseen (Opetushallitus 2016, 18). Alakoulussa perusopetukseen kuuluvat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, ympäristöoppi, uskonto/elämäkatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö ja liikunta. Yläkouluun tullessa mukaan tulevat myös terveystieto, yhteiskuntaoppi ja kotitalous. Lisäksi ympäristöoppi jakautuu biologiaksi, maantiedoksi, fysiikaksi ja kemiaksi. (Opetushallitus 2016, 7.) Luokanopettajilla on Suomessa pätevyys opettaa kaikkia perusopetuksen oppianeita peruskoulun 1–6 -luokille.

7 Tutkimusmenetelmä

7.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää käsityöopettajien ja luokanopettajien luontevahvuuksia. Aihe on kiinnostava, sillä valmistumme alalle, eikä suomalaisten opettajien luontevahvuuksista ole aikaisempaa tutkimusta. Tietoa voidaan mahdollisesti hyödyntää tutkittaessa opettajien hyvinvointia ja oppilaiden koulumenestystä.

Tutkimus suoritetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä, koska aineiston keräämiseen käytetty VIA-72 -testi antaa numeerista dataa ja mahdollistaa suurten aineistojen keräämisen suhteellisen vaivattomasti. Keskeisintä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on käsitteiden määrittely, perusjoukon ja otoksen rajaaminen, aineiston numeerinen mittaaminen ja taulukkomuotoinen aineiston analysointi sekä päätelmien teko analysoinnin pohjalta (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara & Sinivuori 2009, 140).

7.2 Otanta

Tutkimuksen perusjoukoksi valittiin suomalaiset opettajat, koska suomalaisten opettajien luontevahvuuksia ei ole tutkittu aikaisemmin. Aineiston ristiintaulukoinnissa keskitytään käsityön aineenopettajiin ja luokanopettajiin. Tutkimus suoritetaan useasta havaintoyksiköstä samanaikaisesti, eli poikkileikkausaineistona. Havaintoyksikköinä toimivat Facebook-ryhmissä jäsenenä olevat opettajat. Facebook-ryhmät, joista keräämme aineiston ovat:

- *Monimateriaalisten käsitöiden ideapankki* (1 264 jäsentä),
- *Tekstiiliopet* (1 100 jäsentä),
- *Teknisen työn opetus* (913 jäsentä),
- *Teknisen työn ideapankki alakouluun* (3 679 jäsentä) ja
- *Alakoulun aarreaitta* (36 971 jäsentä).

Tutkimukseen osallistuvat henkilöt valitaan näistä ryhmistä yksinkertaisella satunnaisotannalla. Havaintoyksiköiksi valittiin Facebook-ryhmät siksi, että Facebookin yleisyyden takia tätä kautta saavuttaa helposti suuren määrän vastaajia.

Suomalaisten opettajien luonteen vahvuuksia ei ole tutkittu aikaisemmin, joten tutkimuksellamme voidaan saada uutta tietoa. Käsityönopettajat valikoituivat perusjoukkoon, koska tulemme itse valmistumaan käsityönopettajiksi. Käsityönopettajien vertailukohdaksi valittiin luokanopettajat, sillä käsityönopetukseen keskittyvissä Facebook-ryhmissä on oletettavasti käsityönopettajien lisäksi myös paljon luokanopettajia, koska käsityö on opetettava aine myös alakoulussa. Facebook-ryhmistä *Monimateriaalisten käsitöiden ideapankki*, *Tekstiiliopet*, *Teknisen työn opetus* ja *Teknisen työn ideapankki alakouluun* valittiin mukaan otokseen, koska ne liittyvät oleellisesti käsityön opettamiseen. *Alakoulun aarreaitta* -ryhmän avulla voidaan puolestaan tavoittaa lisää luokanopettajia.

7.3 Tutkimusongelma ja alaongelmat

Koska tutkimusta suomalaisten opettajien luonteen vahvuuksista ei ole, valikoitui tutkimusongelmaksi:

Mitkä ovat suomalaisten opettajien yleisimmät luonteen vahvuudet?

Suomalaisten luonteen vahvuuksista löytyy jo tutkimustietoa, mutta suomalaisten opettajien luonteen vahvuuksista ei. Tästä tutkimuksesta kerättyä tietoa voidaan verrata helposti McGrathin (2015) tutkimuksen avulla selvitettyyn suomalaiseen keskiarvoon. Tarkoituksena on selvittää, miten suomalaisten opettajien luonteen vahvuudet eroavat muun Suomen väestön luonteen vahvuuksista. McGrathin (2015) tutkimuksessa suomalaisia vastaajia oli 1736, mikä on kiitettävä määrä vertailun luotettavuuden kannalta. Tämän pohdinnan kautta määritettiin ensimmäiseksi alaongelmaksi:

Eroavatko tutkimukseen vastanneiden opettajien luontevahvuudet suomalaisesta keskiarvosta? Jos eroavat, niin miten?

Sukupuolten eroja luontevahvuuksissa on tutkittu hiljattain eri tutkimuksissa. Merche Ovejero (2012) on kerännyt artikkeliinsa aineistoa viidestä eri luontevahvuustutkimuksesta, ja Sonja Heintz, Christoph Kramm ja Willibald Ruch (2019) ovat keränneet yhteen 65 eri aineistoa omaan tutkimukseensa. Tutkimuksista löytyy tiettyjä yhteneväisyyksiä. Tutkimusten mukaan naiset saavat paremmat pisteet ihmissuhteisiin liittyvissä vahvuuksissa, kuten rakkaudessa, ystävällisyydessä ja sosiaalisessa älykkyydessä. Lisäksi kiitollisuus, reiluus ja kauneuden arvostus nousivat naisilla vahvemmiksi useammassa tutkimuksessa. Miehet saivat puolestaan paremmat pisteet luovuudesta. Miesten ja naisten eroja on selitetty joko evoluutiolla tai sosiaalisilla rakenteilla (Ovejero 2012). Rakkauden, ystävällisyyden ja kiitollisuuden korostuminen naisilla on selitetty tutkimuksissa johtuvan hoivavietistä (Brdar, Anić & Rijavec 2011, 7). Koska miesten ja naisten luontevahvuuksien eroja on jo tutkittu, antavat aikaisemmat tutkimukset vertailukelpoista tietoa myös tähän tutkimukseen. Näiden tutkimuksien pohjalta määritettiin toiseksi alaongelmaksi:

Eroavatko tutkimukseen vastanneiden mies- ja naisopettajien luontevahvuudet toisistaan? Jos eroavat, niin miten?

Tässä tutkimuksessa haluttiin myös selvittää luokanopettajien ja käsityönopettajien luontevahvuuksien eroja. Aikaisempaa tutkimustietoa ei löytynyt kummastakaan ammattikunnasta, joten vertailu antaa uutta tietoa. Luokanopettajat ja käsityönopettajat valittiin vertailun kohteiksi, koska tulemme valmistumaan näille aloille. Käsityönopettajiksi luokitellaan tässä tutkimuksessa tekstiilityön aineenopettajan, teknisen työn aineenopettajan ja käsityön aineenopettajan koulutuksen saaneet, koska nykypäivänä suomalaisista yliopistoista valmistuu vain käsityön aineenopettajia. Kolmanneksi alaongelmaksi määritettiin siis:

Eroavatko tutkimukseen vastanneiden käsityöopettajien ja luokanopettajien luontevahvuudet toisistaan? Jos eroavat, niin miten?

7.4 Tiedonkeruu- ja analysointimenetelmä

Tämän tutkielman aineisto kerätään Values in Action -vahvuuskyselyllä.

Survey-tutkimuksessa tietoa kerätään standardoidussa muodossa kohdeotoksesta. Kaikilta vastaajilta kysytään tismalleen samat asiat. Kerätyllä aineistolla pyritään kuvailemaan, vertailemaan ja selittämään tutkittavaa ilmiötä. (Hirsjärvi ym. 2009, 134, 193.)

Values in Action -vahvuuskysely on laajasti käytetty, ja olemme kokeneet sen toimivaksi kandidaatintutkielmassamme. Kysely koostuu 72 kysymyksestä, jotka pohjautuvat 5-portaiseen Likert-asteikkoon. Testi tehdään internetissä.

Likert-asteikkoihin perustuvissa kysymyksissä vastausvaihtoehdot muodostavat skaalan, joka on joko nouseva tai laskeva. Vastaja valitsee kyselyn vastausvaihtoehdoista parhaiten omaa mielipidettään kuvaavan vastauksen. (Hirsjärvi ym. 2009, 200.) VIA-testissä vastausvaihtoehdot ovat seuraavat:

- Sopii minuun erittäin hyvin
- Sopii minuun suurimmaksi osaksi
- Sopii minuun jossain määrin
- Sopii minuun vähän
- Ei sovi minuun ollenkaan

0%	SOPII MINUUN ERITTÄIN HYVIN	SOPII MINUUN SUURIMMAKSI OSAKSI	SOPII MINUUN JOSSAIN MÄÄRIN	SOPII MINUUN VÄHÄN	EI SOVI MINUUN OLLEKKAAN
Olen toistuvasti asettunut voimakasta vastustusta vastaan.	☐	☐	☐	☐	☐
En koskaan luovuta kesken tehtävän.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän aina lupaukseni.	☐	☐	☐	☐	☐
Katson aina asian valoisaa puolta.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen henkinen ihminen.	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedän miten käyttäytyä erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.	☐	☐	☐	☐	☐
Saatan aina loppuun sen minkä aloitan.	☐	☐	☐	☐	☐
Nautin todella tehdessäni pieniä palveluksia ystäväilleni.	☐	☐	☐	☐	☐

Kuva 1. Kuvakaappaus VIA-72 testistä.

VIA-vahvuuskyselystä on tehty erimittaisia versioita. Alkuperäisessä VIA-IS -kyselyssä on 240 kysymystä. Tässä tutkimuksessa päädyttiin käyttämään VIA-72 kyselyä, jossa on nimensä mukaisesti 72 kysymystä. Values in Action -nettisivujen mukaan VIA-72 -kyselyn validiteetti ja reliabiliteetti ovat lähes yhtä luotettavia kuin VIA-IS -kyselyn. (VIA Institute on Character 3.) Lyhyemmällä kyselyllä oletamme saavamme enemmän vastauksia. VIA-72 -kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia.

Jokaista luontenvahvuutta VIA-72 -testissä edustaa kolme kysymystä. Vastausvaihtoehtoja jokaiseen kysymykseen on viisi 5-portaisella Likert-asteikolla toteutettuna. Jokaisesta kysymyksestä on mahdollista saada pisteitä siis 0,3333:n ja 1,6666:n välillä, sillä jokainen Likert-asteikon porraskorkeus on 0,3333 pisteen arvoinen. ($0,3333 \times 5 \times 3 = 5$ eli suurin pistemäärä ja $0,3333 \times 1 \times 3 = 1$ eli pienin pistemäärä) Näin tutkittava on voinut saada luontenvahvuuden pisteiksi luvun väliltä 1–5.

Values in Action -nettisivut tarjoavat erilaisia käyttäjätilejä erilaisiin tarpeisiin. Tilityypit ovat Personal Account, Professional Account ja Research Account. Tilin hankkiminen antaa mahdollisuuden tehdä ja tallentaa VIA-testejä. Tutkimuksessa käytetään Research Account -tiliä, sillä muista tileistä poiketen se tarjoaa helpon tavan kerätä vastaukset yhteen Microsoft Excel -tiedostoon. Se ei

kuitenkaan mahdollista taustamuuttujien keräämistä. Taustamuuttajat kerätään Google Drive -alukansioiden avulla. Vastaja valitsee itseään kuvaavan alukansion, jonka takaa löytyy linkki hänen ryhmälleen suunnattuun VIA-vahvuuskyselyyn. Näin saadaan kerättyä myös vastaajien sukupuoli ja koulutus.

Oma Drive > Gradu, Laine ja Peltomaa

Nimi ↑	Omistaja
Mies	minä
Muu	minä
Nainen	minä

Kuva 2. Kuvakaappaus Google Drive -alukansioista.

Vastaukset jakautuvat sukupuolen ja koulutuksen mukaan yhdeksään eri ryhmään. Valittavat sukupuolet ovat *nainen*, *mies* ja *muu sukupuoli*. Valittavat koulutukset ovat *luokanopettajan koulutus*, *käsityöopettajan koulutus* ja *muu opettajankoulutus*. Ryhmät, joihin vastaajat jakautuvat ovat seuraavat:

Taulukko 3. Tutkimuksen ryhmät.

Nainen, luokanopettaja
Nainen, käsityönopettaja
Nainen, muu opettajankoulutus
Mies, luokanopettaja
Mies, käsityönopettaja
Mies, muu opettajankoulutus
Muu sukupuoli, luokanopettaja
Muu sukupuoli, käsityönopettaja
Muu sukupuoli, muu opettajankoulutus

VIA-mittari kerää tilastollista dataa. Tämän takia tutkimustulokset analysoidaan tilastollisten analyysien menetelmillä, keskiarvoanalyysillä ja ristiintaulukoinnilla. Aineisto luokitellaan tietokoneella taulukkomuotoon Microsoft Excel -ohjelmalla ja tulokset esitellään kuvioiden avulla. Tulosten merkitsevyyttä tarkastellaan kahden riippumattoman otoksen t-testin avulla. T-testi suoritetaan SPSS-ohjelmalla.

Keskiarvoanalyysissä aineiston ryhmien luontevahvuuksien keskiarvoja verrataan toisiinsa. Keskiarvo on kaikki tulokset jaettuna niiden määrällä, jolloin saadaan kokonaiskuva ryhmästä. Ristiintaulukoinnissa tehdään matriisi, jonka sarakkeilla on esitetty sanat tai koodit, ja riveillä on esitetty muuttujat (Cohen, Manion & Morrison 2007, 482). Ristiintaulukointi on tapa esittää tietoja suhteessa toisiinsa (Cohen ym. 2007, 508). Ristiintaulukointi tehdään, jotta otoksen ryhmien välisiä eroja voidaan tarkastella ja yleistää ne perusjoukkoon. Ristiintaulukoinnin tulokset esitetään usein graafisesti. (Taanila 2019.)

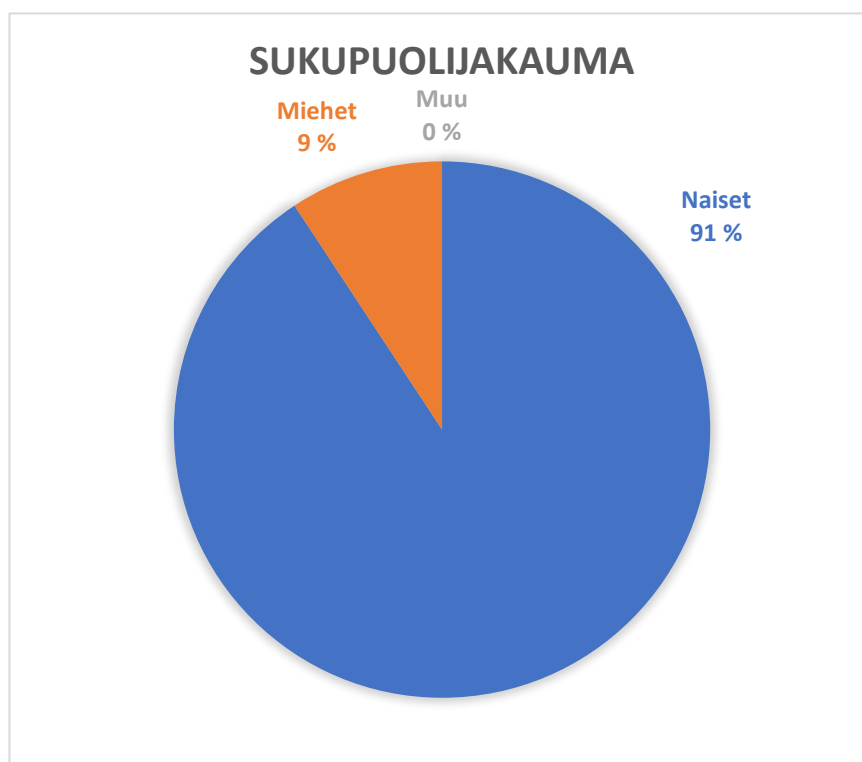
Kahden riippumattoman otoksen t-testissä tarkastellaan kahta riippumatonta ja normaalijakautunutta otosta. Otosten keskiarvojen erotus jaetaan keskiarvojen erotuksen keskivirheellä, joka on neliöjuuri otosten variansseista jaettuna otosten koolla ja laskettuna yhteen. Varianssi taas on keskihajonnan toinen potenssi.

(Cohen ym. 2007, 543; KvantiMOTV 2014; Taanila 2016.) Keskihajonta eli standardipoikkeama kertoo, kuinka kaukana tarkasteltavat arvot keskimäärin ovat keskiarvosta (KvantiMOTV 2014). Mitä pienempi keskihajonta on, sitä yhdenmukaisempia vastaukset ovat olleet.

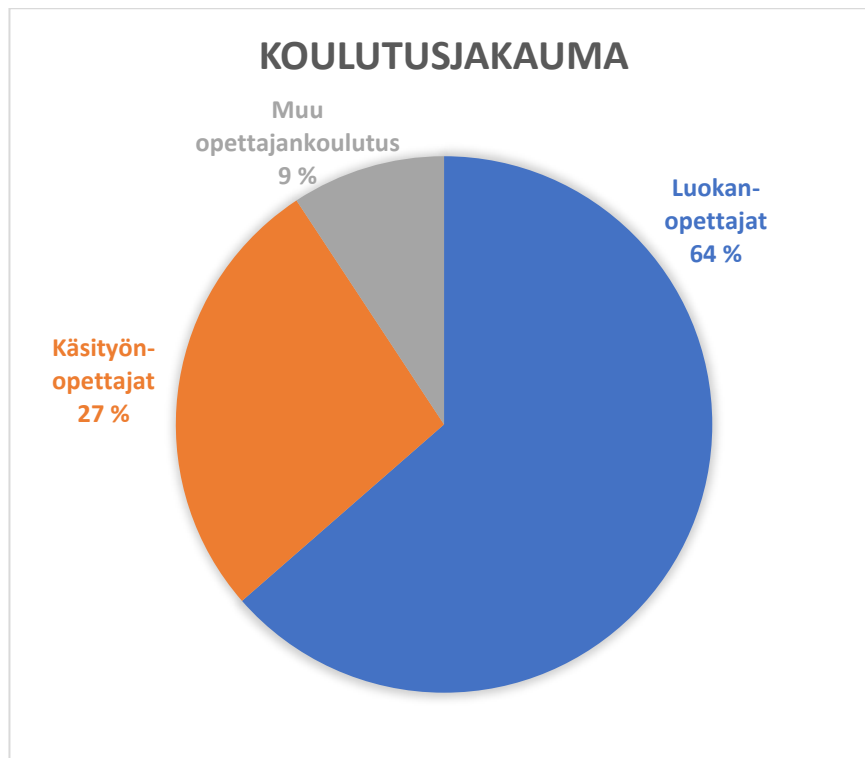
8 Tulokset

8.1 Tutkimuksen aineiston sukupuoli- ja koulutusjakauma

Tutkimukseen osallistui yhteensä 151 opettajaa. Näistä naisia oli 137 ja miehiä 14. Muun sukupuolisia ei ollut yhtään. Vastaajista 96 oli luokanopettajakoulutuksen saaneita, 41 käsityönopettajakoulutuksen saaneita ja 14 jonkin muun opettajakoulutuksen saaneita.

Kuvio 1. Tutkimuksen sukupuolijakauma.

Kuvio 2. Vastaajien koulutustausta.

Vastaajista yli 90 prosenttia oli naisia. Tätä selventää jokseenkin opettaja-ammatin vahva jakautuminen sukupuolen mukaan, sillä valtaosa opettajista on naisia. Vuonna 2016 tehdyssä Opetushallituksen selvityksessä kävi ilmi, että Suomessa perusopetuksen opettajista 78,9 prosenttia oli naisia (Kumpulainen 2017, 53).

Suomessa on huomattavasti enemmän luokanopettajia kuin käsityönopettajia (Kumpulainen 2017, 49, 51). Tätä kuvaa myös tämän tutkimuksen otoksen suuri luokanopettajaedustus. Facebook-ryhmät, joista keräsimme aineistoa, keskittyivät käsityön opetukseen (ylä- ja alakoulussa) ja yleisesti alakouluun. Ryhmiin on mahdollista liittyä, vaikka ei opettaisi käsityötä tai työskentelisi alakoulussa. Tämän vuoksi myös muun opettajakoulutuksen saaneita vastasi jonkin verran.

Vastaajien määrä jakautui seuraavasti eri ryhmien välillä:

Taulukko 4. Ryhmien vastausmäärät.

Ryhmät	Vastaajien määrä (n)
Nainen, luokanopettaja	89
Nainen, käsityöopettaja	35
Nainen, muu opettajankoulutus	13
Mies, luokanopettaja	7
Mies, käsityöopettaja	6
Mies, muu opettajankoulutus	1
Muu sukupuoli, luokanopettaja	0
Muu sukupuoli, käsityöopettaja	0
Muu sukupuoli, muu opettajankoulutus	0

Muun sukupuolisia opettajia ei vastannut kyselyyn, joten kolmeen määritetyistä ryhmistä ei tullut yhtäkään vastausta.

Seuraavissa luvuissa esitellään tutkimuksen tulokset. Tuloksia havainnollistettiin erilaisin taulukoin ja kuvioin. Aluksi kuvaillaan koko aineistoa. VIA-72 -testistä saatujen tulosten pohjalta selvitettiin jokaisen luonteenvahvuuden aritmeettinen keskiarvo ja keskihajonta.

Tämän jälkeen saatuja keskiarvoja verrataan McGrathin (2015) tutkimuksen tuloksiin suomalaisten luonteenvahvuuksista. Tutkimukseen vastanneiden naisopettajien ja miesopettajien luonteenvahvuuksien eroja sekä luokanopettajien ja käsityöopettajien eroja vertaillaan myös toisiinsa. Tekstissä esitetään näistä vertailuista suurimmat eroavaisuudet. Erot on laskettu ristiintaulukoimalla verrattavien luonteenvahvuuksien keskiarvot, ja tulokset on esitetty kuvioilla. Tulosten merkitsevyyttä tarkastellaan t-testin avulla. Merkitsevyys selvitettiin naisten ja miesten sekä luokanopettajien ja

käsityönopettajien vertailusta. Suomalaisten opettajien ja muun väestön vertailusta merkitsevyyttä ei kuitenkaan laskettu, sillä McGrathin (2015) tutkimukseen kerätyt vastaukset eivät olleet saatavilla.

T-testin avulla selvitettiin luonteenvahvuuksien erojen p-arvot. P-arvolla tarkoitetaan todennäköisyyttä sille, että keskiarvojen ero voidaan selittää pelkällä otantavirheellä. Mitä pienempi p-arvo on kyseessä, sitä todennäköisempää on, että keskiarvojen välinen ero on merkitsevä. (Taanila 2016.) Erot voivat olla tilastollisesti melkein merkitseviä, merkitseviä tai erittäin merkitseviä:

- Jos p-arvo on alle 0,050, ero on tilastollisesti melkein merkitsevä.
- Jos p-arvo on alle 0,010, ero on tilastollisesti merkitsevä.
- Jos p-arvo on alle 0,001, ero on tilastollisesti erittäin merkitsevä. (Taanila 2016.)

P-arvo voidaan kääntää prosenteiksi. Jos esimerkiksi tulokseksi saadaan, että p-arvo on 0,040 ($p = 0,040$), tarkoittaa se sitä, että keskiarvojen vertailussa on 4% todennäköisyys, että tulos johtuu otantavirheestä. Otantavirhettä voidaan vähentää ja merkitsevyyttä parantaa keräämällä suurempi aineisto (Nummenmaa, Holopainen, Pulkkinen & Kimpimäki 2016, 161).

8.2 Suomalaisten opettajien yleisimpiä luonteenvahvuuksia

Tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten opettajien luonteenvahvuuksia. Aineiston analysoinnin perusteella voidaan todeta, että suomalaisten opettajien yleisimmät viisi luonteenvahvuutta olivat järjestyksessä reiluus, rehellisyys, arviointikyky, ystävällisyys ja kauneuden arvostus. Näistä reiluus ja rehellisyys nousivat selkeästi muita korkeammalle. Reiluuden keskihajonta oli suhteellisen pieni (0,58) ja sen arvot noudattivat normaalijakaumaa. Opettajien vastauksissa ei siis ollut paljoakaan toisistaan poikkeavia arvoja reiluuteen liittyen. Rehellisyyden keskihajonta oli lähes yhtä pieni (0,63), mutta sen arvot jakautuivat vinosti. Suurin keskihajonta esiintyi hengellisyydessä (1,07) ja pienin sosiaalisessa älykkyydessä (0,55).

Vastauksien pohjalta laskettiin vastaajien luontevahvuuksien aritmeettiset keskiarvot ja ne luokiteltiin järjestykseen alla olevaan taulukkoon (Taulukko 5). Taulukossa numero 1 vastaa yleisintä luontevahvuutta. Oikeanpuoleisissa sarakkeissa on myös esitetty jokaisen luontevahvuuden pistemäärä keskiarvona ja vastauksien keskihajonta. Pienin mahdollinen pistemäärä testissä oli 1 ja suurin 5. Keskiarvot ja keskihajonnat on esitetty kahden desimaalin tarkkuudella. Erot ovat pieniä; monien vahvuuksien välillä on vain muutaman sadasosan ero.

Taulukko 5. Keskiarvot ja keskihajonnat opettajien VIA-testin tuloksista (n=151).

Sija	Luonteenvahvuus	Pisteet keskiarvona	Keskihajonta
1	Reiluus	4,43	0,58
2	Rehellisyys	4,42	0,63
3	Arviointikyky	4,04	0,76
4	Ystävällisyys	4,03	0,59
5	Kauneuden arvostus	4,02	1,01
6	Sosiaalinen älykyys	4,00	0,55
7	Rakkaus	3,98	0,83
8	Sinnikkyys	3,95	0,57
9	Huumorintaju	3,90	0,90
10	Kiitollisuus	3,89	0,86
11	Johtajuus	3,85	0,65
12	Toiveikkuus	3,84	0,66
13	Anteeksiantavuus	3,74	0,75
14	Uteliaisuus	3,71	0,88
15	Rohkeus	3,66	0,67
16	Luovuus	3,66	0,98
17	Ryhmätyötaidot	3,61	0,70
18	Näkökulmanottokyky	3,59	0,83
19	Oppimisen ilo	3,54	0,90
20	Innostus	3,52	0,76
21	Vaatimattomuus	3,04	0,72
22	Harkitsevaisuus	2,97	0,78
23	Itsesäätely	2,69	0,96
24	Hengellisyys	2,63	1,07

Tuloksista tehtiin kuvio, jonka avulla piste-eroja on helpompi tulkita (kuvio 3):

Kuvio 3. Suomalaisten opettajien luontevahvuudet (n=151).

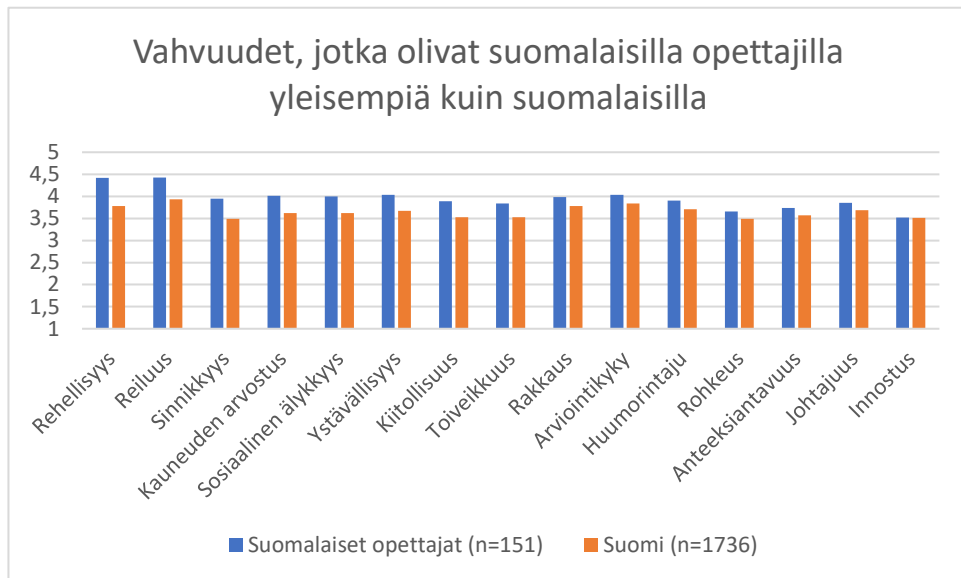
8.3 Suomalaisten opettajien luontevahvuudet verrattuna muun väestön luontevahvuuksiin

Ensimmäisenä alaongelmana selvitettiin tutkimukseen osallistuneiden opettajien ja suomalaisten luontevahvuuksien eroja. Suomalaisten luontevahvuudet on otettu McGrathin (2015) artikkelista.

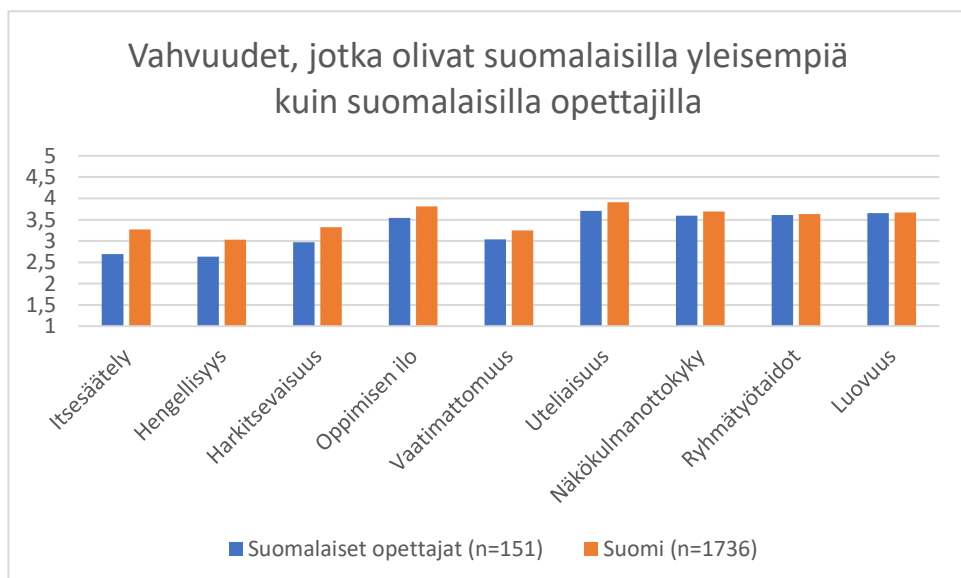
Eroja suomalaisten opettajien ja suomalaisten välillä on havaittavissa. Tässä otoksessa rehellisyys ja reilius ovat selkeästi yleisempiä opettajilla kuin valtaväestöllä. Rehellisyyden arvo oli 0,63 yksikköä ja reiluuden 0,50 yksikköä korkeammalla opettajilla. Itsesäätely ja hengellisyys taas vaikuttavat olevan vahvempia luontevahvuuksia valtaväestön keskuudessa kuin opettajien. Itsesäätelyn arvo oli 0,58 yksikköä ja hengellisyyden 0,40 yksikköä korkeammalla muulla väestöllä.

Erot on laskettu ristiintaulukoimalla luontevahvuuksien keskiarvot. Tulokset on esitetty kuvioissa 4 ja 5. Kuvioihin on järjestetty vasemmalle puolelle

luontevahvuudet, joissa oli suurin ero suomalaisien opettajien ja muun väestön välillä. Pienin mahdollinen pistemäärä testissä oli 1 ja suurin 5.

Kuvio 4. Vahvuudet, jotka olivat suomalaisilla opettajilla yleisempiä kuin suomalaisilla.

Kuvio 5. Vahvuudet, jotka olivat suomalaisilla yleisempiä kuin suomalaisilla opettajilla.

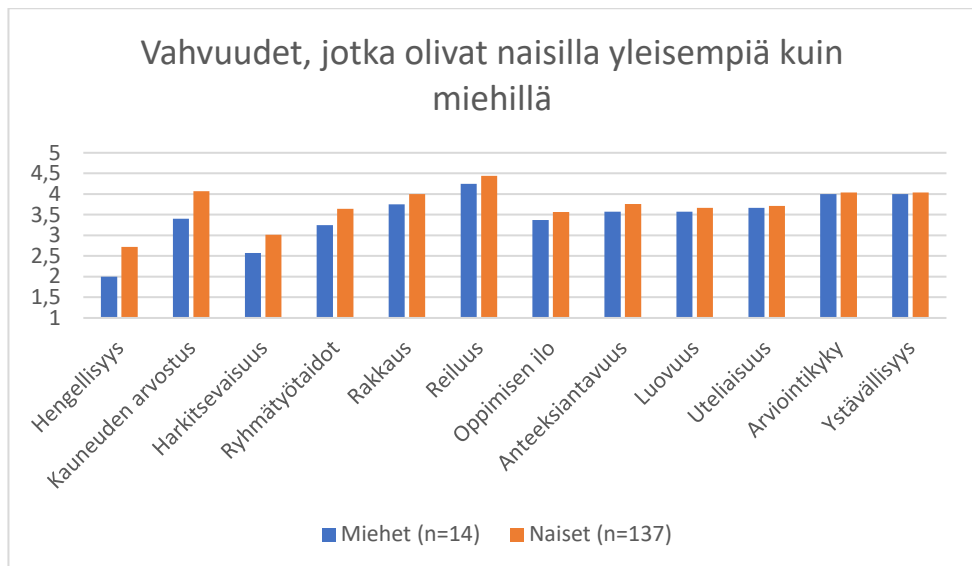
8.4 Nais- ja miesopettajien luontevahvuuksien eroja

Toisena alaongelmana selvitettiin naisten ja miesten luontevahvuuksien eroja. Miesten ja naisten aineistosta löytyi muutamia selkeitä eroja, jotka on järjestetty kuvioiden vasempaan laitaan. Tässä otoksessa näyttää siltä, että miesopettajat olisivat vaatimattomampia, parempia ottamaan näkökulmaa asioihin, innostuneempia ja huumorintajuisempia. Vaatimattomuuden arvo oli 0,77 yksikköä, näkökulmanottokyvyn 0,65 yksikköä, innostuneisuuden 0,50 yksikköä ja huumorintajuisuuden 0,48 yksikköä korkeammalla miesopettajilla.

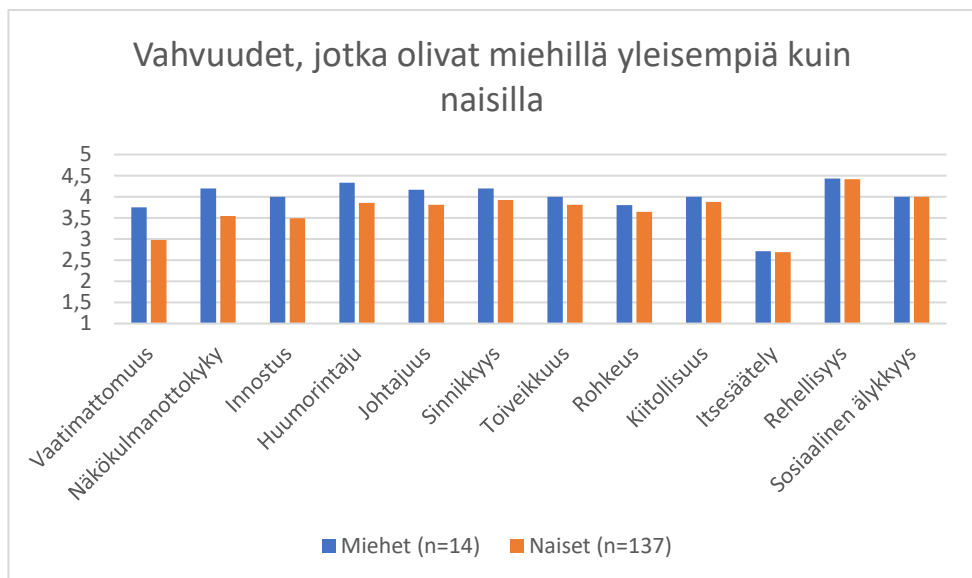
Naisopettajat taas vaikuttaisivat olevan hengellisiä, kauneutta arvostavia, harkitsevaisempia ja toimivan paremmin ryhmässä. Hengellisyyden arvo oli 0,72 yksikköä, kauneuden arvostuksen 0,67 yksikköä, harkitsevaisuuden 0,45 yksikköä ja ryhmäytätaitojen 0,39 yksikköä korkeammalla naisopettajilla.

Suurimmista naisten ja miesten luontevahvuuksien eroista ainoastaan kauneuden arvostuksella todettiin olevan tilastollisesti melkein merkitsevä ero ($p = 0,033$). Muiden vahvuuksien välillä ei todettu merkitsevää eroa; huumorintajun p -arvo oli 0,077, näkökulmanottokyvyn 0,132, innostuksen 0,149, hengellisyyden 0,150, harkitsevaisuuden 0,235, vaatimattomuuden 0,299 ja ryhmäytätaitojen 0,347. P -arvoista voidaan päätellä, että otantavirheellä oli suuri vaikutus tuloksiin. Miesten vähäinen määrä vertailussa on todennäköisesti suurin syy korkeisiin p -arvoihin.

Erot on laskettu ristiintaulukoimalla luontevahvuuksien keskiarvot. Tulokset on esitetty kuvioissa 6 ja 7. Kuvioihin on järjestetty vasemmalle puolelle luontevahvuudet, joissa oli suurin ero naisten ja miesten välillä. Pienin mahdollinen pistemäärä testissä oli 1 ja suurin 5.

Kuvio 6. Vahvuudet, jotka olivat naisilla yleisempiä kuin miehillä.

Kuvio 7. Vahvuudet, jotka olivat miehillä yleisempiä kuin naisilla.

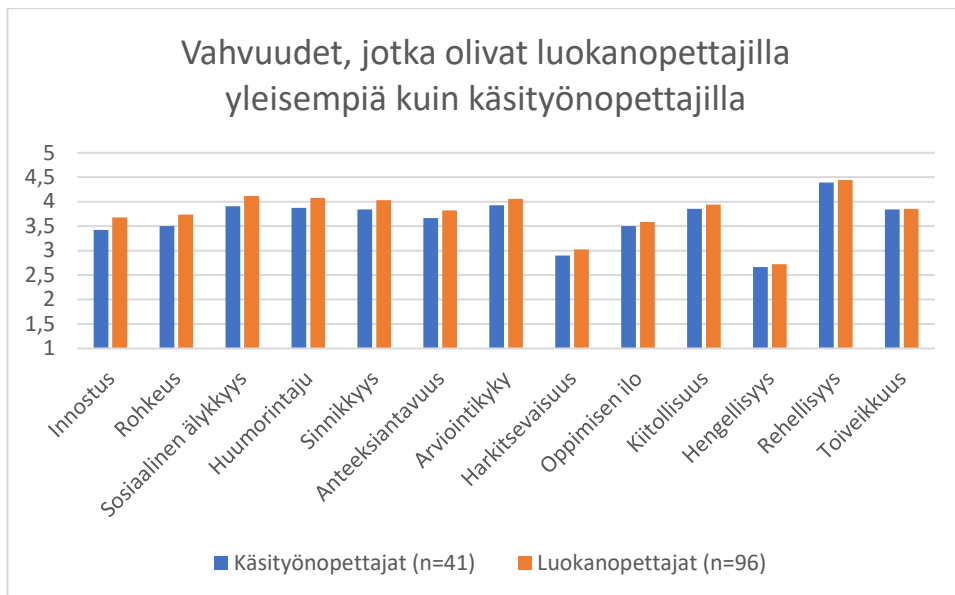
8.5 Luokanopettajien ja käsityönopettajien luontevahvuuksien eroja

Kolmantena alaongelmana selvitettiin luokanopettajien ja käsityönopettajien luontevahvuuksien eroja. Joitain eroja luokanopettajien ja käsityönopettajien luontevahvuuksissa on havaittavissa. Tässä otoksessa näyttää siltä, että käsityönopettajat arvostaisivat enemmän kauneutta, olisivat luovempia ja vaatimattomampia kuin luokanopettajat. Kauneuden arvostuksen arvo oli 0,64 yksikköä, luovuuden 0,49 yksikköä ja vaatimattomuuden 0,42 yksikköä korkeammalla käsityönopettajilla.

Luokanopettajat taas vaikuttaisivat olevan keskimäärin hieman innostuneempia, rohkeampia ja sosiaalisesti älykkäämpiä kuin käsityönopettajat. Innostuneisuuden arvo oli 0,26 yksikköä, rohkeuden 0,24 yksikköä ja sosiaalisen älykkyyden 0,21 yksikköä korkeammalla luokanopettajilla.

Luokanopettajien ja käsityönopettajien vertailussa p-arvot olivat pienempiä, kuin naisten ja miesten vertailussa. Sosiaalisen älykkyyden eron todettiin olevan tilastollisesti merkitsevä ($p = 0,006$) ja kauneuden arvostuksen ($p = 0,012$), innostuksen ($p = 0,012$) ja vaatimattomuuden ($p = 0,029$) puolestaan melkein merkitseviä. Luovuuden ja rohkeuden erot eivät olleet merkitseviä. Luovuuden p-arvo oli 0,063 ja rohkeuden 0,239.

Erot on laskettu ristiintaulukoimalla luontevahvuuksien keskiarvot. Tulokset on esitetty kuvioissa 8 ja 9. Kuvioihin on järjestetty vasemmalle puolelle luontevahvuudet, joissa oli suurin ero luokanopettajien ja käsityönopettajien välillä. Pienin mahdollinen pistemäärä testissä oli 1 ja suurin 5.

Kuvio 8. Vahvuudet, jotka olivat luokanopettajilla yleisempiä kuin käsityönopettajilla.

Kuvio 9. Vahvuudet, jotka olivat käsityönopettajilla yleisempiä kuin luokanopettajilla.

9 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

VIA-testi on amerikkalainen psykologian ja filosofian tohtoreiden luoma luontevahvuustesti, joka on tieteellisesti validoitu (VIA Institute on Character 4). Testillä on todettu olevan hyvä reliabiliteetti ja validiteetti (Niemi 2013, 14). Vaikka VIA-72 on lyhennetty versio alkuperäisestä testistä, pitäisi sen validiteetin ja reliabiliteetin olla lähes yhtä hyvä kuin laajemmassa alkuperäisessä kyselyssä (VIA Institute on Character 3).

VIA-testit ovat varsin pitkiä. Tutkimuksessa käytettiin lyhennettyä VIA-72 -testiä, mutta senkin tekeminen kestää noin 10 minuuttia. Onkin mahdollista, että testin pituuden takia tutkittavat eivät vastaa huolellisesti, vaan kiirehtivät testin loppuun. Tällöin tulosten luotettavuus kärsii. On kuitenkin tutkittu, että hyvin koulutetut, ekonomisesti vakaat ja aiheesta kiinnostuneet ihmiset jaksavat yleensä tehdä testin huolella loppuun (McGrath 2015, 51). Tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluu ainoastaan korkeakoulutettuja, koska opettajaksi voi valmistua vain yliopistosta, ja koulutus on vielä tämän lisäksi Suomessa maisteritasoinen. Testiin vastaaminen oli myös täysin vapaaehtoista, joten vastaajat olivat todennäköisesti kiinnostuneita tutkittavasta aiheesta. Vastaamista motivoi myös varmasti se, että testin jälkeen vastaaja sai nähdä omat luontevahvuutensa.

Tutkimukseen osallistui 151 henkilöä, mikä on jo riittävän kokoinen aineisto pro gradun -tasoiseen tutkimukseen. Suuremmalla aineistolla olisi kuitenkin saatu vielä luotettavampaa tietoa. Vastaajista suurin osa oli luokanopettajanaisia. Luokanopettajien ja käsityönopeettajien vertailu oli vastaajamäärään nähden mahdollista, mutta naisten ja miesten vertailu kärsi miesten vähäisestä määrästä, joten tutkimuksen luotettavuus kärsi. Pienellä aineistolla sattuman vaikutus tulosten luotettavuuteen on merkittävä, ja keskihajonta on suurempi kuin isolla aineistolla. Pienen aineiston vertaaminen isoon saattaa myös vääristää tuloksia, sillä isompi aineisto tasoittaa enemmän ääripäitä. Lisäksi otos oli vino. Tämä näkyy erityisesti miehiä ja naisia vertaillessa, sillä naiset olivat yliedustettuina. Merkitsevyys naisia ja miehiä vertaillessa olikin heikko; vain yksi tulos oli melkein merkitsevä arvolla $p = 0,033$. Luokanopettajia ja käsityönopeettajia vertaillessa merkitsevyys oli kuitenkin parempi kuin miehiä ja naisia verrattaessa. Useamman

luontevahvuuden ero oli melkein merkitsevä alle 0,050 p-arvolla ja sosiaalisen älykkyyden ero oli jopa merkitsevä arvolla $p = 0,006$. Tutkimus on hyvin toistettavissa, jos aineistoa haluttaisiin laajentaa. Oleellista olisi käyttää samaa VIA-72 -testiä eikä esimerkiksi testin alkuperäistä versiota.

Luontevahvuudet saattavat myös kehittyä iän myötä. Esimerkiksi oppimisen ilon on huomattu tutkimuksissa vahvistuvan tasaisesti iän myötä. (Gradišek 2012, 178.) Tämän vuoksi tutkimukseen vastanneiden opettajien ikä saattaa vaikuttaa tuloksiin jonkin verran. Tässä tutkimuksessa ei selvitetty vastaajien ikää, koska valmis VIA-mittari ei sitä mahdollistanut.

10 Tutkimuksen eettinen tarkastelu

Tutkimukseen osallistujien täytyi kirjautua viacharacter.org -sivustolle, jotta tutkimusaineiston kerääminen oli mahdollista. Viacharacter.org kerää osallistujien etu- ja sukunimen sekä sähköpostiosoitteen. Sivusto noudattaa EU:n yleistä tietosuoja-asetusta eikä jaa vastaajien henkilötietoja kolmansille osapuolille (VIA Institute on Character 5). Vastaamalla kyselyyn vastaajan tulokset tallentuivat omalle VIA Research Site -tilillemme. Emme nähneet emmekä tallentaneet mitään vastaajan henkilötietoja; saatu aineisto anonymisoitui automaattisesti.

Kyselyssä saattoi olla sensitiivisiä kysymyksiä esimerkiksi poliittisiin, uskonnollisiin tai filosofisiin vakaumuksiin liittyen. Jokaiseen väittämään oli kuitenkin pakko vastata, jotta kyselyn pystyi suorittamaan loppuun. (VIA Institute on Character 5.)

Tutkimus noudatti Kuulan (2006) tutkimuseettisiä normeja. Tutkimukseen ei pakotettu ketään, joten tutkittavien itsemääräämisoikeutta kunnioitettiin; jokainen sai itse päättää, osallistuuko tutkimukseen vai ei. Tutkimus ei tuottanut henkistä tai fyysistä vahinkoa tutkittaville opettajille. Keräsimme tutkittavilta vain tiedon sukupuolesta ja koulutuksesta, joten kunnioitimme heidän yksityisyyttään. Tutkittavia ei voi tunnistaa kerättyjen tietojen pohjalta. Lisäksi Facebook-viestit, joiden kautta osallistujia kerättiin tutkimukseen, poistettiin. Näin myös viestejä kommentoineiden opettajien anonymiteetti säilyi. Tutkimuksen aineisto hävitetään opinnäytetyön hyväksymisen ja julkaisemisen jälkeen.

11 Johtopäätökset ja pohdinta

11.1 Opettajat ovat reiluja ja rehellisiä

Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että tämän otoksen opettajien yleisimmiksi luonteenvahvuuksiksi nousivat selkeästi reiluus ja rehellisyys. Tämän tutkimuksen tulos on yhteneväinen suomalaisten luonteenvahvuuksien keskiarvon kanssa; reiluus ja rehellisyys olivat selkeästi yleisempiä opettajilla kuin muulla väestöllä.

Reiluuden ja rehellisyyden korostuminen opettajilla on hyvin linjassa slovenialaisen opettajatutkimuksen kanssa. Tutkimuksessa ilmeni, että vahvuudet reiluus, ystävällisyys, rakkaus ja rehellisyys olivat slovenialaisten opettajien yleisimmät luonteenvahvuudet (Gradišek 2012, 167). Voidaankin siis olettaa, että ihmisillä, jotka hakeutuvat opettajan ammattiin, on jotain yhteistä kansainvälisesti.

Opettajilta oletetaan avoimuutta, oikeudentuntoa ja vastuun ottamista. Nämä liittyvät oleellisesti rehellisyyteen (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017; VIA Institute on Character 1). Opettajan ammatti on myös hyvin sosiaalinen. Se koostuu toistuvista vuorovaikutustilanteista aikuisten ja lasten kanssa. Vuorovaikutustilanteet vaativat hyvää eettistä kompassia ja kykyä asettua toisen ihmisen asemaan. Näitä piirteitä pidetään reiluuden merkkeinä (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 168–170). Oppilasaineksen muuttuessa heterogeenisemmäksi on opettajan tärkeä kohdella kaikkia tasapuolisesti ilman ennakkoluuloja, mikä on myös oleellinen osa reiluutta (McGrath 2015, 42; Park & Peterson 2009, 2; VIA Institute on Character 1).

11.2 Mies- ja naisopettajien luonteenvahvuudet

Aikaisempien tutkimusten perusteella naiset saavat yleisesti paremmat pisteet ihmissuhteisiin liittyvissä luonteenvahvuuksissa, kuten rakkaudessa,

ystävällisyydessä ja sosiaalisessa älykkyudessa. Näiden lisäksi kiitollisuus, reiluus ja kauneuden arvostus ovat naisilla usein vahvempia kuin miehillä. Miehet saavat puolestaan yleisesti paremmat pisteet luovuudesta. (Heintz, Kramm & Ruch 2019, 103, 110; Ovejero 2012.)

Kauneuden arvostus, rakkaus ja reiluus olivat aikaisempien tutkimusten tavoin tässä aineistossa naisilla yleisempiä kuin miehillä. Ystävällisyys, sosiaalinen älykkyys ja kiitollisuus olivat aikaisempien tutkimusten mukaan myös naisilla yleisempiä, mutta tässä tutkimuksessa erot olivat hyvin pieniä. Huumorintaju oli aikaisempien tutkimusten mukaan miehillä yleisempi vahvuus kuin naisilla. Tässä tutkimuksessa päädyttiin samaan tulokseen.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella vahvuudet, jotka olivat miehillä kaikkein yleisempiä verrattuna naisiin, olivat vaatimattomuus, näkökulmanottokyky ja innostus. Nämä vahvuudet eivät näyttäytyneet aikaisemmissä tutkimuksissa. Naisilla korostui miehiin verratessa hengellisyys, harkitsevaisuus ja ryhmätyötaidot, jotka eivät myöskään näyttäytyneet aikaisemmissä tutkimuksissa.

Opettajan ammatissa toiveikkuus, innostus, kiitollisuus, rakkaus ja uteliaisuus liitetään vahvasti työhyvinvointiin ja innostus, sosiaalinen älykkyys ja huumorintaju tehokkaisuuteen opettajiin (Chan 2009, 868; Gradišek 2012, 177; Park & Peterson 2009, 4; Peterson & Park 2006, 1151; Peterson & Park 2011, 56). Miehiä naisiin verratessa esiin nousivat vaatimattomuuden ja näkökulmanottokyvyn lisäksi juuri innostuksen ja huumorintajun vahvuudet. Tämän tutkimuksen pohjalta ei voida kuitenkaan sanoa, että miesopettajat olisivat tehokkaampia tai voisivat paremmin työssään kuin naiset.

Tuloksia tarkastellessa täytyy myös huomioida miesten vähäinen määrä tässä aineistossa. Suuremmalla aineistolla miesten tulokset saattavat erota huomattavasti.

11.3 Käsityönopettajien ja luokanopettajien luonteenvahvuudet

Kaikki opettajan työ vaatii luovuutta, oli se sitten erilaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelua tai vaikkapa kykyä motivoida vilkasta oppilasta. Erityisesti käsityönopettajan ammatissa se on keskeisessä asemassa, sillä käsitöitä tehdessä suunnitteluprosessi ja omien ideoiden toteuttaminen vaativat luovuutta. Ei ole siis yllättävää, että luovuus, kauneuden arvostus ja vaatimattomuus olivat käsityönopettajilla yleisempiä luonteenvahvuuksia kuin muilla opettajilla. Lisäksi kauneuden arvostus ja luovuus yleisesti liitetään käsillä tekemiseen (Karppinen 2005, 78; Seitamaa-Hakkarainen 2007, 61–62).

Luokanopettajilla käsityönopettajia yleisemmät luonteenvahvuudet taas olivat innostus, rohkeus, sosiaalinen älykkyys ja huumorintaju. Innostus liitettiin aikaisemmassa tutkimuksessa työhyvinvointiin ja sosiaalinen älykkyys, huumorintaju sekä innostus tehokkaisuuteen opettajiin (Chan 2009, 868; Gradišek 2012, 177; Park & Peterson 2009, 4; Peterson & Park 2006, 1151; Peterson & Park 2011, 56). Tilanne luokanopettajien ja käsityönopettajien välillä on varsin sama kuin miesten ja naisten välillä. Tämän tutkimuksen perusteella ei voida myöskään sanoa, että luokanopettajat olisivat tehokkaampia tai voisivat paremmin työssään kuin käsityönopettajat.

12 Jatkotutkimusehdotukset

Mielenkiintoisesti oppimisen ilo oli opettajilla vasta 19. luonteenvahvuus. Samanlaiseen tulokseen päädyttiin myös Sloveniassa tehdyssä tutkimuksessa (Gradišek 2012, 178–179). Nämä tutkimustulokset ovat huolestuttavia. Opettajan tulisi suhtautua positiivisesti oppimista kohtaan, jotta myös hänen oppilaansa innostuisivat oppimisesta. Yhtenä jatkotutkimuksena voisikin selvittää syitä oppimisen ilon alhaiseen sijoittumiseen opettajien keskuudessa ja opettajien suhtautumista oppimista kohtaan.

Tämän tutkimuksen tulosten innoittamana voitaisiin myös selvittää, voiko toinen sukupuoli tai opettajakunta paremmin työelämässä, ja kuinka tehokkaaksi työntekijäksi opettajat kokevat itsensä. Voitaisiin myös selvittää, ovatko työhyvinvointi ja tehokkuus yhteydessä toisiinsa.

Luonteenvahvuuksien yhteyttä työhyvinvointiin ja työtehokkuuteen on tutkittu jonkin verran aikaisemmissa tutkimuksissa. Kiinassa opettajilla tehdyssä tutkimuksessa kävi ilmi, että luonteenvahvuuksista innostus, toiveikkuus, kiitollisuus, rakkaus, ystävällisyys ja sosiaalinen älykkyys olivat vahvasti yhteydessä työhyvinvointiin (Chan 2009, 868). Tämä tutkimustulos on linjassa Parkin, Petersonin ja Seligmanin (2004) löydösten kanssa (Gradišek 2012, 171). Näiden vahvuuksien lisäksi myös uteliaisuuden on huomattu olevan yhteydessä työhyvinvointiin. Inhimillisyyden hyveeseen liittyvien luonteenvahvuuksien (eli rakkauden, ystävällisyyden ja sosiaalisen älykkyyden) oletetaan lisäävän työhyvinvointia ammateissa, joihin liittyvät toiset ihmiset. Tällaiseksi ammatiksi luokitellaan esimerkiksi opettaminen. (Peterson & Park 2006, 1151.) Innostuksen, huumorintajun ja sosiaalisen älykkyyden on taas huomattu olevan yhteydessä opettajien tehokkuuteen (Park & Peterson 2009, 4; Peterson & Park 2011, 56).

Lähteet

Berger, D., & McGrath, R. (2019). Are there virtuous types? Finite mixture modeling of the VIA Inventory of Strengths. *The Journal of Positive Psychology: Emerging Directions in the Positive Psychology of Strengths and Virtues*, 14(1), 77–85.

<https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1510021>

Brdar, I., Anić, P., & Rijavec, M. (2011). Character Strengths and Well-Being: Are There Gender Differences? *The Human Pursuit of Well-Being: A Cultural Approach*, 145–156.

https://doi.org/10.1007/978-94-007-1375-8_13

Chan, D. (2009). The hierarchy of strengths: Their relationships with subjective well-being among Chinese teachers in Hong Kong. *Teaching and Teacher Education*, 25(6), 867–875.

<https://doi.org/10.1016/j.tate.2009.01.010>

CliftonStrengths Initiative. Viitattu 26.9.2019

<https://www.gallup.com/cliftonstrengths/en/home.aspx>

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education* (6. p.). London: Routledge.

Gradisek, P. (2012). Character Strengths and Life Satisfaction of Slovenian In-service and Pre-service Teachers. *CEPS Journal: Center for Educational Policy Studies Journal*, 2(3), 167–180.

<http://search.proquest.com/docview/1266375246/>

- Heintz, S., Kramm, C., & Ruch, W. (2019). A meta-analysis of gender differences in character strengths and age, nation, and measure as moderators. *The Journal of Positive Psychology: Emerging Directions in the Positive Psychology of Strengths and Virtues*, 14(1), 103–112.
<https://doi.org/10.1080/17439760.2017.1414297>
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P., & Sinivuori, E. (2009). *Tutki ja kirjoita* (15. uud. p.). Helsinki: Tammi.
- Hämäläinen, J., & Nivala, E. (2008). *Kasvatustiede: pedagogisen ihmistyön tiede*. Kuopio: Unipress.
- Karppinen, S. (2005). *“Mitä taide tekee käsityöstä?”: käsityötaiteen perusopetuksen käsitteellinen analyysi*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Kaukinen, L. (2004). Käsityön institutionaalisina genreinä. Teoksessa: T. Kupiainen (toim.) *Käsillä tehty*. Helsinki: Edita, 15–28.
- Kojonkoski-Rännäli, S. (2002). Käsityö kasvatuksen välineenä perusopetuksessa. Teoksessa: O. Saloranta (toim.) *Ensimmäiset kouluvuodet: perusopetuksen vuosiluokkien 1-2 opetus*. Helsinki: Opetushallitus, 231–237.
- Kumpulainen, T. (2017). *Opettajat ja rehtorit Suomessa 2016 = Lärarna och rektorerna i Finland 2016*. Helsinki: Opetushallitus.
- KvantiMOTV (08.04.2014). Menetelmäopetuksen tietovaranto. Hypoteesien testaus -harjoitukset [verkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. Viitattu 6.4.2020
<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/hypoteesi/SPSSharjoitukset.html>

- Leskisenoja, E. (2017). *Positiivisen pedagogiikan työkalupakki*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Lindfors, E. (2007). Sloyd in education. Teoksessa: M. Johansson, & M. Porko-Hudd (toim.) *Knowledge, qualities and sloyd*. Vaasa: NordFo, 53–73.
- Lindfors, E. (2011). Bayesian inference – a way to combine statistical data and semantic analysis meaningfully. *Techne Series: Research in Sloyd Education and Craft Science A*, 18(1), 95–110.
<https://doaj.org/article/9ef614d83f8f4b77855c5fd3233f5de9>
- Lindfors, E. (2012). Käsityön ainedidaktinen tutkimus ja haasteet 2000-luvulla. Teoksessa: A. Kallioniemi, & A. Virta (toim.) *Ainedidaktiikka tutkimuskohteena ja tiedonalana*. Helsinki: Suomen kasvatustieteellinen seura Fera, 360–388.
- Lindfors, E. (2015). Master's degree as a promoter of craft, design and technology education in basic education. Teoksessa: M. Chatoney (toim.) *Plurality and complementary of approaches in design & technology education*. Marseille: Presses Universitaires de Provence, 250–255.
- Linley, P. A., Joseph, S., Harrington, S., & Wood, A. (2006). Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 3–16.
<https://doi.org/10.1080/17439760500372796>
- Lopez, S., & Snyder, C. (2009). *The Oxford Handbook of Positive Psychology* (2. p.). New York: Oxford University Press.

- Luostarinen, A. (2019). Lisäsävy: positiivinen pedagogiikka ja luontevahvuuksien tunnistaminen. Teoksessa: A. Luostarinen, & J. H. Nieminen (toim.) *Arvioinnin käsikirja*. Jyväskylä: PS-kustannus, 343–352.
- McGrath, R. (2015). Character strengths in 75 nations: An update. *The Journal of Positive Psychology: Special Issue in Memory of Chris Peterson*, 10(1), 41–52.
<https://doi.org/10.1080/17439760.2014.888580>
- Metsärinne, M. (2008). *Suomen koulukäsityön neljä aikakautta opetussuunnitelmien ja teknisen työn oppikirjojen kuvauksena: kohti monipuolista koulukäsityön tutkimusta ja käytänteitä*. Vaasa: NordFo.
- Miller, C. (2019). Some philosophical concerns about how the VIA classifies character traits and the VIA-IS measures them. *The Journal of Positive Psychology: Emerging Directions in the Positive Psychology of Strengths and Virtues*, 14(1), 6–19.
<https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1528377>
- NERIS Analytics Limited. Viitattu 26.9.2019
<https://www.16personalities.com/fi>
- Niemiec, R. M. (2013) VIA Character Strengths: Research and Practice (The First 10 Years). Teoksessa: H. Knoop, & A. Delle Fave (toim.) *Well-being and cultures perspectives from positive psychology*. Dordrecht: Springer, 11–29.
- Nummenmaa, L., Holopainen, M., Pulkkinen, P., & Kimpimäki, K. (2016). *Tilastollisten menetelmien perusteet* (2. p.). Helsinki: Sanoma Pro.
- Ojanen, M. (2014). *Positiivinen psykologia* (2. uud. p.). Helsinki: Edita.

- Opetushallitus (2016). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014* (4. p.). Helsinki: Opetushallitus.
- Ovejero, M. (2012). How are character strengths related to gender? *Positive Psychology News Daily*.
- Park, N., & Peterson, C. (2009). Character Strengths: Research and Practice. *Journal of College and Character*, 10(4), 1–10.
<https://doi.org/10.2202/1940-1639.1042>
- Peterson, C., & Park, N. (2006). Character strengths in organizations. *Journal of Organizational Behavior*, 27(8), 1149–1154.
<https://doi.org/10.1002/job.398>
- Peterson, C., & Park, N. (2011). Character Strengths and Virtues: Their Role in Well-Being. Teoksessa: S. Donaldson, M. Csikszentmihalyi, & J. Nakamura (toim.) *Applied Positive Psychology: Improving Everyday Life, Health, Schools, Work, and Society*. New York: Psychology Press, 49–62.
- Peterson, C., & Seligman, M. (2004). *Character strengths and virtues a handbook and classification*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Pöllänen, S. (2007). Käsityötieteen poluilla. Teoksessa: P. Seitamaa-Hakkarainen (toim.) *Käsityötieteen ja käsityömuotoilun sekä teknologiakasvatuksen tutkimusohjelma Savonlinnan opettajankoulutuslaitoksessa*. Joensuu: Joensuun yliopisto, 3–18.
- Rajala, A. (2016). *Toward an agency-centered pedagogy: a teacher's journey of expanding the context of school learning*. Helsinki: Helsingin yliopisto.

- Rinne, R. (2017). Luokanopettajankoulutuksen akatemisoituminen ja yliopistopolitiikan muutos pitkänä historiallisena projektina. Teoksessa: E. Paakkola, & T. Varmola (toim.) *Opettajankoulutus: lähihistoriaa ja tulevaisuutta*. Jyväskylä: PS-kustannus, 16–49.
- Sandell, M. (23.12.2018). "Haukuttiin patalappuprofessoriksi" – käsityötiede on monelle outo. *Yleisradio*. Viitattu 22.10.2018
<https://yle.fi/uutiset/3-10558580>
- Seitamaa-Hakkarainen, P. (2007). *Käsityötieteen ja käsityömuotoilun sekä teknologiakasvatuksen tutkimusohjelma Savonlinnan opettajankoulutuslaitoksessa*. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Siljander, P. (2002). *Systemaattinen johdatus kasvatustieteeseen*. Helsinki: Otava.
- Snow, N. (2019). Positive psychology, the classification of character strengths and virtues, and issues of measurement. *The Journal of Positive Psychology: Emerging Directions in the Positive Psychology of Strengths and Virtues*, 14(1), 20–31.
<https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1528376>
- Taanila, A. (27.4.2016). SPSS: Kahden riippumattoman otoksen vertailu [blogikirjoitus]. Viitattu 6.4.2020
<https://tilastoapu.wordpress.com/tag/kahden-riippumattoman-otoksen-t-testi/>
- Taanila, A. (17.4.2019). Ristiintaulukointi [blogikirjoitus]. Viitattu 6.4.2020
<https://tilastoapu.wordpress.com/2011/10/12/4-ristiintaulukointi/>
- Uusitalo-Malmivaara, L. (2014a). Positiivinen psykologia – mitä se on? Teoksessa: L. Uusitalo-Malmivaara (toim.) *Positiivisen psykologian voima*. Jyväskylä: PS-Kustannus, 18–29.

Uusitalo-Malmivaara, L. (2014b). Hyveet ja luontevahvuudet. Teoksessa: L. Uusitalo-Malmivaara (toim.) *Positiivisen psykologian voima*. Jyväskylä: PS-Kustannus, 63–84.

Uusitalo-Malmivaara, L., & Vuorinen, K. (2016). *Huomaa hyvä!: näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luontevahvuutensa*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Uusitalo-Malmivaara, L., & Vuorinen, K. (2017). *Huomaa hyvä!: vahvuusvariksen bongausopas*. Jyväskylä: PS-kustannus.

VIA Institute on Character 1. Viitattu 26.1.2019

<http://www.viacharacter.org/www/Character-Strengths>

VIA Institute on Character 2. Viitattu 17.4.2020

www.viacharacter.org

VIA Institute on Character 3. Viitattu 25.9.2019

<https://www.viacharacter.org/researchers/assessments>

VIA Institute on Character 4. Viitattu 25.9.2019

<https://www.viacharacter.org/www/About-Institute/FAQs>

VIA Institute on Character 5. Viitattu 25.10.2019

<http://www.viacharacter.org/privacy-policy>

Liitteet

Liite 1: Facebook-päivitys

Hei opettaja! Kiinnostaisiko sinua selvittää omat luontevahvuutesi?

Teemme Turun yliopiston Rauman kampuksessa Pro Gradu -tasoista tutkimusta **opettajien luontevahvuuksista** ja tarvitsisimme vastaajia kyselyymme. Tarkoituksenamme on vertailla luokanopettajien ja käsityön aineenopettajien luontevahvuuksia, mutta muutkin opettajat saavat vastata kyselyymme!

Keräämme aineiston VIA-testin (Values In Action) avulla. Testissä on pelkästään suljettuja kysymyksiä ja vastaaminen kestää noin **10 minuuttia**. Tutkimukseemme osallistumisen lisäksi **saat myös tietää omat luontevahvuutesi heti kyselyn jälkeen!** Vastaamisaikaa on vuoden loppuun asti.

Alla olevasta linkistä pääset Google Drive -kansioon, josta valitset ensin **sukupuolesi** ja sen jälkeen **koulutuksesi** (avaa kansio, jotta pääset eteenpäin). Valitse koulutus pääaineesi mukaan. (**Huom!** Jos olet tekstiilityön, teknisen työn tai käsityön aineenopettajakoulutuksen saanut, valitse ”käsityönopettaja” -kansio.) Kun olet valinnut koulutuksesi, avaa ”Ohje kyselyyn” -tiedosto, jossa on linkki itse kyselyyn ja ohjeet sen tekemiseen.

https://drive.google.com/drive/folders/1BFZi1CeSAuwR_OhwaQ1HCTkmaqTF8Fn7?usp=sharing

Lämmin kiitos kaikille vastaajille! :)

Terveisin käsityön aineenopettajaopiskelijat Kasper Laine (kaslai@utu.fi) ja Tommi Peltomaa (tlkpel@utu.fi).

Yhteyttä voitte ottaa myös tarvittaessa ohjaajaamme, Jaana Lepistöön (jaana.lepisto@utu.fi).

Ohje VIA-72 - luontevahvuuskyselyyn

Alla oleva linkki vie sinut VIA-testin aloitussivulle.

Valitse pudotusvalikosta kieleksi **suomi**, jotta kysymykset ovat testissä suomeksi. Viacharacter pyytää sinua luomaan tilin sivuilleen, mutta se ei kuitenkaan lähetä sinulle sähköpostia, ellet sitä halua. Jos sinulla on jo käyttäjätili, kirjaudu sisään Sign In -painikkeesta. Henkilötietosi eivät myöskään välity meille, vaan tulokset tallentuvat anonymisti.

Kun olet kirjautunut tai rekisteröitynyt, pääset tekemään ilmaisen VIA-luontevahvuuskyselyn. Kyselyssä on 72 kysymystä ja vastaaminen kestää noin 10 minuuttia.

Kun olet vastannut kaikkiin kysymyksiin, saat tulokset omista luontevahvuuksistasi.

Huom! Puhelimella kysymykset ovat aina vastausvaihtoehtojen yläpuolella. Etenemispalkki saattaa piilottaa ylimmän kysymyksen, mutta kysymyksen saa näkyviin vierittämällä näyttöä. Tietokoneella tätä ongelmaa ei ole.